

Regeringens proposition

2001/02:119

Vissa socialförsäkringsfrågor m.m.

Prop.
2001/02:119

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 14 mars 2002

Göran Persson

Ingela Thalén
(Socialdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås utvidgade möjligheter att medge eftergift av statens fordran avseende underhållsstöd som har betalats ut för tid före faderskapet har fastställts. Eftergift bör dock även fortsättningsvis komma ifråga endast om det finns synnerliga skäl.

En precisering av lagtexten angående vilket års taxeringsbeslut som skall ligga till grund för beräkning av den bidragsskyldiges inkomst vid återbetalningsskyldighet avseende underhållsstöd föreslås också.

Den som är särskilt förordnad vårdnadshavare föreslås bli likställd med förälder när det gäller rätten till vårdbidrag.

Vidare föreslås att den som har eller ansöker om bostadsbidrag åläggs bevisbördan för om han eller hon inte bor tillsammans med sin make eller den som i dessa sammanhang är att likställa med make. Förslaget innebär att samma beviskrav införs för bostadsbidrag som redan gäller för underhållsstöd.

När bostadstillägg till pensionärer m.fl. betalas ut samtidigt med bostadsbidrag föreslås att det vid fastställande av den bostadskostnad som skall ligga till grund för beräkningen av bostadstillägget avdrag skall göras med det belopp som betalas ut i bostadsbidrag.

Regeringen gör den bedömningen att bostadstillägg till pensionärer m.fl. även fortsättningsvis skall kunna lämnas för boende i tvåbäddsrum.

I propositionen föreslås också att vid fastställande av bostadstillägg skall förmögenheten beräknas till det värde som gällde den 31 december året före ansökan lämnas.

I enlighet med de riktlinjer för det reformerade ålderspensionssystemet som redan godtagits av riksdagen föreslås vidare att det särskilda grundavdraget för pensionärer avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2003.

Ett förtydligande i lagtexten angående förutsättningarna för rätt till sjukersättning föreslås. Förslaget innebär att det klart framgår att den försäkrade måste vara försäkrad vid försäkringsfallet för att ha rätt till sjukersättning. Detta krav skall dock inte gälla om försäkringsfallet inträffat före 18 års ålder.

Vidare föreslås ändringar i reglerna om undertecknande av försäkringskassans delårsrapport samt i reglerna om överlämnande av delårsrapport och årsredovisning. En ändring föreslås också i reglerna om vilken typ av verksamhet som försäkringskassorna har rätt att bedriva.

I propositionen föreslås också vissa rättelser samt ett förtydligande i lagen om inkomstgrundad ålderspension avseende beräkningen av det s.k. balanstalet.

Slutligen föreslås ändringar i bestämmelserna om garantipension för personer födda 1937 eller tidigare. Syftet med förslagen är att i någon mån underlätta administrationen inför genomförandet vid årsskiftet 2002/2003. Förslagen innebär att försäkringskassan ges mer tid att samla in nödvändiga uppgifter om t.ex. tjänstepension samt att utländsk tjänstepension och pension enligt utländsk lagstiftning endast skall samordnas med garantipensionen om den är skattepliktig i Sverige. Förslagen innebär också en viss utvidgad uppgiftsskyldighet för de försäkrade.

1	Förslag till riksdagsbeslut	6
2	Lagtext	7
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	7
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	10
2.3	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.....	13
2.4	Förslag till lag om ändring i lagen (1993:737) om bostadsbidrag.....	14
2.5	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1030) om underhållsstöd.....	15
2.6	Förslag till lag om ändring i lagen (1997:297) om försöksverksamhet med samttjänst vid medborgarkontor.....	17
2.7	Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	18
2.8	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	19
2.9	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:492) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	21
2.10	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift	22
2.11	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension	23
2.12	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension	25
2.13	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:767) om ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension	26
2.14	Förslag till lag om ändring i lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag	28
2.15	Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	29
2.16	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.....	31
2.17	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn	33
2.18	Förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.....	34
2.19	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.....	35
2.20	Förslag till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.....	36

2.21	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter	37
3	Ärendet och dess beredning	39
4	Återbetalningsskyldighet av underhållsstöd	41
4.1	Eftergift av statens fordran avseende underhållsstöd	41
4.2	Beräkning av återbetalning av underhållsstöd	43
5	Bostadsbidrag – bevisbördan för om bidragstagaren är ensamstående eller inte	44
6	Bostadstillägg till pensionärer m.fl.	45
6.1	Samordning av bostadstillägg med bostadsbidrag m.m. ...	45
6.2	Bostadstillägg för boende i tvåbäddsrum	46
7	Övriga pensionsfrågor	48
7.1	Avskaffande av det särskilda grundavdraget	48
7.2	Fastställande av balanstalet – förtydligande	48
7.3	Vissa bestämmelser angående beräkning av garantipension för personer födda 1937 eller tidigare	49
7.4	Beräkning av garantipension för personer födda 1936 eller 1937	50
7.5	Utvidgad uppgiftsskyldighet vid garantipension	51
7.6	Övriga följdändringar och rättelser	52
8	Vårdbidrag till särskild förordnad vårdnadshavare	53
9	Vissa frågor om sjukersättning och aktivitetsersättning	54
9.1	Försäkringsvillkor för sjukersättning och aktivitetsersättning	54
9.2	Försäkringstid för 30-delsberäknad folkpension	55
10	Administration	56
10.1	Undertecknande av delårsrapport m.m.	56
10.2	Projekt mellan försäkringskassa och sjukvårdshuvudman rörande viss medicinsk verksamhet och forskning... ..	57
11	Ekonomiska konsekvenser	58
12	Författningskommentarer	59
12.1	Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	59
12.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	59
12.3	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	60
12.4	Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:737) om bostadsbidrag	61
12.5	Förslaget till lag om ändring i lagen 1996:1030 om underhållsstöd	61
12.6	Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:297) om försöksverksamhet med samtjänst vid medborgarkontor	62
12.7	Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)	62

12.8	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	62
12.9	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:492) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	62
12.10	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift	63
12.11	Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension	63
12.12	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension	63
12.13	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:767) om ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension	64
12.14	Förslaget till lag om ändring i lagen(1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag	65
12.15	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	65
12.16	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn.....	65
12.17	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn	66
12.18	Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.....	66
12.19	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.....	66
12.20	Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.....	67
12.21	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter	67
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 mars 2002.....	68
	Rättsdatablad.....	69

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
2. lag om ändring i lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
3. lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring,
4. lag om ändring i lagen (1993:737) om bostadsbidrag,
5. lag om ändring i lagen (1996:1030) om underhållsstöd,
6. lag om ändring i lagen (1997:297) om försöksverksamhet med samtjänst vid medborgarkontor,
7. lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483),
8. lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
9. lag om ändring i lagen (2001:492) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension,
10. lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift,
11. lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension,
12. lag om ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension,
13. lag om ändring i lagen (2001:767) om ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension,
14. lag om ändring i lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag,
15. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
16. lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn,
17. lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn,
18. lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter,
19. lag om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.,
20. lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl., och
21. lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter.

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Häri genom föreskrivs i fråga om lagen (1962:381) om allmän försäkring¹

dels att 3 kap. 2 b § och 18 kap. 2, 20 och 21 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 18 kap. 9 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 b §²

Årsarbetstid beräknas av försäkringskassan för försäkrade som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis är att hänföra till anställning när detta är av betydelse för beräkning av ersättning. Årsarbetstiden är det antal timmar per år som en försäkrad kan antas komma att ha tills vidare i ifrågavarande förvärvsarbete som ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid. Vid beräkningen av årsarbetstiden inräknas även ledighet enligt 10 § *andra* stycket.

Årsarbetstiden avrundas till närmaste hela timtal, varvid halv timme avrundas uppåt.

Beräkningen av årsarbetstiden skall, där förhållandena inte är kända för försäkringskassan, grundas på de upplysningar som kassan kan inhämta från den försäkrade eller dennes arbetsgivare eller uppdragsgivare.

Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, Riksförsäkringsverket får meddela föreskrifter om schablonberäkning av årsarbetstid.

Årsarbetstid beräknas av försäkringskassan för försäkrade som har en sjukpenninggrundande inkomst som helt eller delvis är att hänföra till anställning när detta är av betydelse för beräkning av ersättning. Årsarbetstiden är det antal timmar per år som en försäkrad kan antas komma att ha tills vidare i ifrågavarande förvärvsarbete som ordinarie arbetstid eller motsvarande normal arbetstid. Vid beräkningen av årsarbetstiden inräknas även ledighet enligt 10 § *tredje* stycket.

¹ Lagen omtryckt 1982:120.

² Senaste lydelse 1995:1478.

18 kap.**2 §³**

Den allmänna försäkringskassan skall

1. utreda och besluta i ärenden som enligt denna lag eller annan författning skall skötas av försäkringskassan,

2. svara för att socialförsäkrings- och bidragssystemen tillämpas likformigt och rättvist,

3. vidta åtgärder för att förebygga och minska ohälsa i syfte att minska de långa sjukperioderna samt aktivt arbeta med rehabilitering enligt vad som närmare anges i 22 kap.,

4. lämna hjälp vid handhavandet av annan verksamhet enligt vad regeringen bestämmer, samt

5. lämna hjälp åt en myndighet som har hand om arbetslöshetsförsäringen eller åt ett sådant lokalt organ som avses i 1 kap. 2 §.

Försäkringskassan får träffa överenskommelse med kommun, landsting och länsarbetsnämnd om att samverka i syfte att uppnå en effektivare användning av tillgängliga resurser.

Försäkringskassan får inte utöva någon annan verksamhet än som avses i första och andra styckena. Den eller de försäkringskassor som regeringen bestämmer får dock genomföra försäkringsmedicinska utredningar och utredningar om arbetslivsinriktad rehabilitering för alla försäkringskassor samt bedriva därmed sammanhängande forskning.

Försäkringskassan får inte utöva någon annan verksamhet än som avses i första och andra styckena. Den eller de försäkringskassor som regeringen bestämmer får dock

a) genomföra försäkringsmedicinska utredningar och utredningar om arbetslivsinriktad rehabilitering för alla försäkringskassor samt bedriva därmed sammanhängande forskning,

b) tillsammans med sjukvårdshuvudman bedriva projekt som gäller viss medicinsk verksamhet och därmed sammanhängande forskning i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Regeringen, eller den myndighet regeringen bestämmer, får också föreskriva att det hos en eller flera försäkringskassor skall finnas gemensamma enheter för alla försäkringskassor för vissa ärenden eller frågor.

9 a §

Styrelsen skall besluta om årsredovisning, delårsrapport och sådant underlag som anges i 22 §.

20 §⁴

Den allmänna försäkringskassans räkenskapsår utgörs av kalenderår. Styrelsen skall varje år upprätta en årsredovisning för det senaste räkenskapsåret.

³ Senaste lydelse 2000:377.

⁴ Senaste lydelse 1998:87.

Årsredovisningen skall upprättas på ett överskådligt sätt och i enlighet med god redovisningssed. Den skall skrivas under av samtliga styrelseledamöter och av direktören.

Årsredovisningen skall lämnas till Riksförsäkringsverket. En kopia av årsredovisningen skall samtidigt lämnas till det berörda landstinget eller den berörda kommunen.

Årsredovisningen skall lämnas till Riksförsäkringsverket. En kopia av årsredovisningen skall samtidigt lämnas till *regeringen och* det berörda landstinget eller den berörda kommunen.

21 §⁵

Styrelsen skall upprätta en delårsrapport för de första sex månaderna av det pågående räkenskapsåret.

Det som sägs i 20 § andra och tredje styckena skall tillämpas också i fråga om delårsrapporten.

Delårsrapporten skall skrivas under av styrelsens ordförande och direktören. I övrigt skall det som sägs i 20 § andra och tredje styckena tillämpas också i fråga om delårsrapporten.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002 i fråga om 18 kap. 2 § och i övrigt den 1 januari 2003.

⁵ Senaste lydelse 1998:87.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1962:381) om allmän försäkring

dels att 7 kap. 1 § och 9 kap. 4 och 7 §§ i stället för deras lydelse enligt lagen (2001:489) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse,

dels att punkten 8 i ikraftträdande- övergångsbestämmelserna till lagen (2001:489) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

1 §

En försäkrad vars arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan har enligt bestämmelserna i detta kapitel rätt till sjukersättning eller aktivitetsersättning, om nedsättningen kan antas bestå under minst ett år

En försäkrad vars arbetsförmåga är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom eller annan nedsättning av den fysiska eller psykiska prestationsförmågan *och som var försäkrad vid försäkringsfallet* har enligt bestämmelserna i detta kapitel rätt till sjukersättning eller aktivitetsersättning, om nedsättningen kan antas bestå under minst ett år.

En försäkrad som på grund av funktionshinder ännu inte har avslutat sin skolgång på grundskolenivå och gymnasial nivå har enligt vad som närmare anges i 7 § rätt till aktivitetsersättning under den tid skolgången varar oavsett om arbetsförmågan är nedsatt eller inte.

Sjukersättning kan tidigast utges från och med den månad då den försäkrade fyller 30 år och längst till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 65 år.

Kan arbetsförmågan anses varaktigt nedsatt skall sjukersättning utges tills vidare. Kan arbetsförmågan antas nedsatt under en begränsad tid skall sjukersättning utges för viss tid (tidsbegränsad sjukersättning). Vad som i övrigt i denna lag eller annan författning sägs om sjukersättning gäller även tidsbegränsad sjukersättning om inte annat anges.

Aktivitetsersättning kan tidigast utges från och med juli månad det år då den försäkrade fyller 19 år och längst till och med månaden före den månad då han eller hon fyller 30 år.

Aktivitetsersättning utges alltid för viss tid, som inte får vara längre än tre år.

9 kap.

4 §

Om den försäkrade har beviljats uppehållstillstånd i Sverige med tillämpning av 3 kap. 2 eller 3 § utlänningslagen (1989:529) skall som faktisk försäkringstid även tillgodoräknas tid då han eller hon

Om den försäkrade har beviljats uppehållstillstånd i Sverige med tillämpning av 3 kap. 2 eller 3 § utlänningslagen (1989:529) skall som faktisk försäkringstid även tillgodoräknas tid då han eller hon

har varit bosatt i sitt tidigare hemland från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till tidpunkten då han eller hon först ankom till Sverige. Därvid skall en så stor andel av tiden i hemlandet tillgodoräknas som svarar mot förhållandet mellan den tid under vilken den försäkrade har varit bosatt i Sverige från den första ankomsten till landet till och med året före försäkringsfallet och hela tidsrymden från det att den försäkrade första gången kom till landet till och med året före försäkringsfallet. Vid beräkning enligt detta stycke bortses från tid för vilken den försäkrade, vid bosättning i Sverige, har rätt till sådan ersättning från det andra landet och som inte enligt 11 § andra stycket skall ligga till grund för beräkning av garanti-ersättning.

Med tid för bosättning i hemlandet likställs tid under vilken den försäkrade före den första ankomsten till Sverige befunnit sig i annat land där han eller hon beretts en tillfällig fristad.

7 §

Om försäkringsfallet har inträffat före ingången av det år då den försäkrade fyllde 18 år, får försäkringstid i stället för vad som följer av 6 § tillgodoräknas enligt andra och tredje styckena.

Om försäkringsfallet har inträffat före ingången av det år då den försäkrade fyllde 18 år, *gäller inte kravet i 7 kap. 1 § att den försäkrade skall vara försäkrad vid försäkringsfallet och får försäkringstid i stället för vad som följer av 6 § tillgodoräknas enligt andra och tredje styckena.*

För en försäkrad som är svensk medborgare skall som försäkringstid tillgodoräknas tiden från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med det år då han eller hon uppnår 64 års ålder. Hänsyn skall dock inte tas till tid då den försäkrade efter fyllda 16 år inte har uppfyllt förutsättningarna för tillgodoräknande av försäkringstid enligt 3–5 §§.

För en försäkrad som är utländsk medborgare skall vad som sägs i andra stycket gälla under förutsättning att han eller hon är bosatt i Sverige sedan minst fem år.

---

8. Sjukersättning som avses i punkten 6 och garantiersättning enligt 9 kap. skall efter omvandlingen justeras med ett belopp (justeringsbelopp) som fastställs som skillnaden mellan det underlag som avses i punkten 9 eller 13 (beräkningsmässig garantiersättning) och garantiersättningen, i förekommande fall minskad enligt 17 kap. 2 §. Ett justeringsbelopp som medför avräkning på sjukersättningen skall i första hand reducera garantiersättningen.

Vad som föreskrivs om garantiersättning skall även gälla justeringsbelopp som medför höjning av sjukersättning. Ett sådant justeringsbelopp skall anknytas till prisbasbeloppet och omräknas vid förändringar av detta.

För en försäkrad som före ikraftträdandet har folkpension i form av förtidspension i förhållande till det antal år för vilka tillgodoräknats pensionspoäng för tilläggspension skall försäkringstid för garantiersättning beräknas med samma kvotdel av 40 års försäkringstid som svarar mot den kvotdel av 30 års tillgodoräknade pensionspoäng som folkpensionen beräknats på.

2.3 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:000) om
ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till lagen (2002:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2001/02:84

Föreslagen lydelse

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för tid före ikraftträdandet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för tid före ikraftträdandet.

2. *Vad som sägs om aktivitetersättning i 16 kap. 10 § första stycket skall också gälla sådan sjukersättning i form av garanti-ersättning som utges enligt punkten 5 i övergångsbestämmelserna till lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring.*

2.4 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:737) om bostadsbidrag

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 3 § lagen (1993:737) om bostadsbidrag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Vid tillämpningen av denna lag skall en man och en kvinna som är gifta med varandra anses *leva tillsammans om det inte styrks att de lever åtskilda*.

Om inte *skäl visas för annat* skall med makar jämföras man och kvinna som utan att vara gifta med varandra *lever tillsammans* och

1. har eller har haft gemensamt barn eller
2. är folkbokförda på samma adress.

Föreslagen lydelse

3 §¹

Vid tillämpningen av denna lag skall en man och en kvinna som är gifta med varandra anses *bo tillsammans om inte den som ansöker om bostadsbidrag eller den som bidrag betalas ut till visar annat*.

En man och en kvinna skall jämföras med gifta personer om de lever tillsammans utan att vara gifta och

1. har eller har haft gemensamt barn eller
2. är folkbokförda på samma adress.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

¹ Senaste lydelse 1996:441.

2.5 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:1030) om underhållsstöd

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 25, 35 och 37 §§ lagen (1996:1030) om underhållsstöd skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

25 §¹

Den bidragsskyldiges inkomst enligt 24 § beräknas i enlighet med det *senast fattade taxeringsbeslutet* enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) och med utgångspunkt i

1. överskott i inkomstslaget tjänst enligt 10 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229),
2. överskott i inkomstslaget kapital beräknat enligt andra stycket, och
3. överskott av en näringsverksamhet beräknad enligt tredje stycket.

Överskottet eller underskottet i inkomstslaget kapital enligt 41 kap. 12 § inkomstskattelagen skall ökas med andra gjorda avdrag i inkomstslaget än

1. avdrag för kapitalförluster till den del de motsvarar kapitalvinster som tagits upp som intäkt enligt 42 kap. 1 § inkomstskattelagen,
2. uppskovsavdrag enligt 47 kap. inkomstskattelagen vid byte av bostad.

Överskottet eller underskottet av en näringsverksamhet enligt 14 kap. 21 § inkomstskattelagen skall

ökas med

- a) avdrag för underskott för tidigare beskattningsår enligt 40 kap. inkomstskattelagen,
- b) avdrag enligt 16 kap. 32 § inkomstskattelagen för utgift för egen pension intill ett halvt prisbasbelopp enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring,
- c) avdrag för avsättning till periodiseringsfond enligt 30 kap. inkomstskattelagen, och
- d) avdrag för avsättning till expansionsfond enligt 34 kap. inkomstskattelagen,

minskas med

- a) återfört avdrag för avsättning till periodiseringsfond, och
- b) återfört avdrag för avsättning till expansionsfond.

Den bidragsskyldiges inkomst enligt 24 § beräknas i enlighet med det *taxeringsbeslut* enligt 4 kap. 2 § taxeringslagen (1990:324) *som fattats närmast före februari månad det år återbetalningsskyldighet avser* och med utgångspunkt i

1. överskott i inkomstslaget tjänst enligt 10 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229),
2. överskott i inkomstslaget kapital beräknat enligt andra stycket, och
3. överskott av en näringsverksamhet beräknad enligt tredje stycket.

¹ Senaste lydelse 1999:1296.

35 §

Försäkringskassan får på ansökan av den bidragsskyldige helt eller delvis efterge statens fordran avseende återbetalningsskyldighet och ränta, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till den bidragsskyldiges personliga eller ekonomiska förhållanden.

Försäkringskassan får på ansökan av den bidragsskyldige helt eller delvis efterge statens fordran avseende återbetalningsskyldighet och ränta, om det finns synnerliga skäl med hänsyn till den bidragsskyldiges personliga eller ekonomiska förhållanden. *Har faderskap till ett barn fastställts genom bekräftelse eller dom och har återbetalningsskyldighet beslutats enligt 21 § för tid före den dag då faderskapet fastställdes får försäkringskassan på ansökan av den bidragsskyldige helt eller delvis efterge statens fordran för denna tid om det finns synnerliga skäl.*

37 §²

Ett ärende om stöd enligt denna lag prövas av den allmänna försäkringskassa som enligt 5 kap. socialförsäkringslagen (1999:799) skall avgöra ett ärende avseende boföräldern.

Vid växelvis boende prövas ett ärende om stöd enligt denna lag av den försäkringskassa som skall avgöra ett ärende avseende den förälder som barnet är folkbokfört hos.

Om barnet har fyllt 18 år, prövas ärendet av den försäkringskassa som skall avgöra ett ärende avseende barnet.

Frågor om återbetalningsskyldighet och om minskning av underhållsstöd enligt 10 § *andra* stycket prövas dock av den försäkringskassa som skall avgöra ett ärende avseende den bidragsskyldige.

Frågor om återbetalningsskyldighet och om minskning av underhållsstöd enligt 10 § *tredje* stycket prövas dock av den försäkringskassa som skall avgöra ett ärende avseende den bidragsskyldige.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

² Senaste lydelse 2000:1391.

2.6 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:297) om försöksverksamhet med samtjänst vid medborgarkontor

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (1997:297) om försöksverksamhet med samtjänst vid medborgarkontor skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

En arbets- eller uppdragstagare som omfattas av ett särskilt avtal enligt 5 § får i respektive statlig myndighets och allmän försäkringskassas namn

1. i enklare fall bevilja eller besluta om ändrad storlek av bostadstillägg enligt *lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer*,

2. i enklare fall bevilja eller besluta om ändrad storlek av hustrutillägg enligt *lagen (1994:309) om hustrutillägg i vissa fall då make uppbär folkpension*,

3. besluta om jämkning under inkomståret av preliminär skatt för skolingdomar och andra studerande med enbart tjänsteinkomst,

4. i enklare fall medge anstånd med att ge in självdeklaration enligt bestämmelserna i *lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter*,

5. i enklare fall registrera anmälan om flyttning enligt *folkbokföringslagen (1991:481)*, eller

6. i enklare fall bevilja flyttningsbidrag i form av bidrag till sökanderesor enligt *förordningen (1994:7) om flyttningsbidrag*.

1. i enklare fall bevilja eller besluta om ändrad storlek av bostadstillägg enligt *lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.*,

2. i enklare fall bevilja eller besluta om ändrad storlek av hustrutillägg enligt *lagen (1998:708) om upphävande av lagen (1994:309) om hustrutillägg i vissa fall då make uppbär folkpension*,

---

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

¹ Senaste lydelse 2001:1236.

2.7 Förslag till lag om ändring i skattebetalningslagen
(1997:483)

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs i fråga om skattebetalningslagen (1997:483)
dels att 8 kap. 25 § skall upphöra att gälla vid utgången av år 2002,
dels att rubriken närmast före 8 kap. 25 § skall utgå vid utgången av år
2002.

2.8 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

dels att 1 kap. 5 b § skall ha följande lydelse,

dels att ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen till lagen (2001:222) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap. 5 b §¹

Avgiftsinkomsterna beräknas som

1. genomsnittet av inkomsterna det andra–fjärde året före det år balanstalet avser, multiplicerat med

2. den beräknade årliga relativa förändringen av inkomsterna under det andra–femte året före det år balanstalet avser. Vid beräkningen av den relativa förändringen av inkomsterna skall den årliga förändringen i det allmänna prisläget räknat från juni månad till juni månad under samma period frånräknas. Det framräknade värdet skall därefter omräknas med förändringen i det allmänna prisläget i juni månad två år före det år balanstalet avser och det allmänna prisläget i juni månad året *närmast före det året*.

Omsättningstiden beräknas som medianen av omsättningstiden för det tredje, fjärde och femte året före det år balanstalet avser.

Pensionsskulden beräknas för det andra året före det år balanstalet avser, som summan av

1. pensionsbehållningar enligt 5 kap. 2 §,

2. det beräknade värdet av pensionsrätter för inkomstpension enligt 4 kap. 2–6 §§,

3. utbetalad pension för varje åldersgrupp i december månad multiplicerad med beräknat antal återstående utbetalningar av ett genomsnittligt pensionsbelopp för samma åldersgrupp justerat med den räntefaktor som anges i 5 kap. 12 § andra stycket, och

4. det beräknade värdet av kommande utbetalningar av tilläggs pension för dem som inte påbörjat uttag av sådan pension.

Avgiftsinkomsterna beräknas som

1. genomsnittet av inkomsterna det andra–fjärde året före det år balanstalet avser, multiplicerat med

2. den beräknade årliga relativa förändringen av inkomsterna under det andra–femte året före det år balanstalet avser. Vid beräkningen av den relativa förändringen av inkomsterna skall den årliga förändringen i det allmänna prisläget räknat från juni månad till juni månad under samma period frånräknas. Det framräknade värdet skall därefter omräknas med förändringen i det allmänna prisläget i juni månad *tre* år före det år balanstalet avser och det allmänna prisläget i juni månad året *efter det förstnämnda året*.

¹ Senaste lydelse 2001:222.

Ytterligare föreskrifter för verkställighet av lagens bestämmelser om beräkning av balanstal meddelas av regeringen. Beräkningarna skall göras av Riksförsäkringsverket.

Prop. 2001/02:119

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Balanstal enligt 1 kap. 5 a § skall första gången fastställas för år 2003.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Balanstal enligt 1 kap. 5 a § skall första gången fastställas för år 2003. *Beräkningen av balanstal skall göras med utgångspunkt från den avgiftsnivå och det avgiftsunderlag som gäller från och med år 2003.*

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

2.9 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:492) om
ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad
ålderspension

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 6 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension i stället för dess lydelse enligt lagen (2001:492) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.
6 §

Om sjukersättningen eller aktivitetsersättningen med tillämpning av 6 kap. 1 § lagen (1976:380) om arbetsskadeförsäkring har varit samordnad med pensionsgrundande livränta skall följande gälla.

Den del av antagandeinkomsten som avses i 5 § eller, om endast en del av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen har varit samordnad med livräntan, en andel av det beloppet som svarar mot den samordnade delen av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen, skall tillgodoräknas den försäkrade som pensionsgrundande belopp endast om och i den utsträckning det överstiger den försäkrades livränta *före* samordning.

Den del av antagandeinkomsten som avses i 5 § eller, om endast en del av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen har varit samordnad med livräntan, en andel av det beloppet som svarar mot den samordnade delen av sjukersättningen eller aktivitetsersättningen, skall tillgodoräknas den försäkrade som pensionsgrundande belopp endast om och i den utsträckning det överstiger den försäkrades livränta *efter* samordning.

2.10 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift skall ha följande lydelse.

9 §¹

Slutlig avstämning av avgifterna skall göras året efter fastställelseåret. Den skillnad som framkommer mellan beräknade belopp och de belopp som slutligt framräknas för det aktuella året skall regleras gentemot Riksgäldskontoret i samband med en kommande preliminär överföring och gentemot Första–Fjärde AP-fonderna i samband med att storleken på de preliminära avgifterna bestäms. Det belopp som skall regleras gentemot Riksgäldskontoret beräknas med sådan ränta som anges i avtal som avses i 8 kap. 1 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och det belopp som skall regleras gentemot Första–Fjärde AP-fonderna med sådan ränta som anges i 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483).

Slutlig avstämning av avgifterna skall göras året efter fastställelseåret. Den skillnad som framkommer mellan beräknade belopp och de belopp som slutligt framräknas för det aktuella året skall regleras gentemot Riksgäldskontoret i samband med en kommande preliminär överföring och gentemot Första–Fjärde AP-fonderna i samband med att storleken på de preliminära avgifterna bestäms. Det belopp som skall regleras gentemot Riksgäldskontoret beräknas med tillägg av sådan avkastning som avses i 8 kap. 1 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension och det belopp som skall regleras gentemot Första–Fjärde AP-fonderna med sådan ränta som anges i 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483).

Med fastställelseår avses detsamma som enligt 1 kap. 8 § första stycket lagen om inkomstgrundad ålderspension.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

¹ Senaste lydelse 2001:1118.

2.11 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 3 kap. 2 och 3 §§ lagen (1998:702) om garantipension skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 kap.

2 §¹

Som försäkringstid för garantipension skall även tillgodoräknas tid under vilken en person före tidpunkten för bosättning enligt 1 § oavbrutet har vistats i Sverige efter att ha ansökt om uppehållstillstånd

Som försäkringstid för garantipension skall även tillgodoräknas tid under vilken en person före tidpunkten för bosättning enligt 1 a § oavbrutet har vistats i Sverige efter att ha ansökt om uppehållstillstånd.

3 §

Den som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 3 kap. 2 eller 3 § utlänningslagen (1989:529) skall som försäkringstid för garantipension även tillgodoräknas tid under vilken han eller hon har varit bosatt i sitt tidigare hemland från och med det kalenderår då den pensionssökande fyllde 25 år till tidpunkten då han eller hon först ankom till Sverige. Därvid skall en så stor andel av tiden i hemlandet tillgodoräknas som svarar mot förhållandet mellan den tid under vilken den pensionssökande har varit bosatt i Sverige från den första ankomsten till landet till och med det kalenderår då han eller hon fyllde 64 år och hela tidsrymden från det att den pensionssökande första gången kom till landet till och med det kalenderår då han eller hon fyllde 64 år. Vid beräkningen skall bortses från tid för vilken personen, vid bosättning i Sverige, har rätt till pension från hemlandet.

Den som har beviljats uppehållstillstånd med stöd av 3 kap. 2 eller 3 § utlänningslagen (1989:529) skall som försäkringstid för garantipension även tillgodoräknas tid under vilken han eller hon har varit bosatt i sitt tidigare hemland från och med det kalenderår då den pensionssökande fyllde 25 år till tidpunkten då han eller hon först ankom till Sverige. Därvid skall en så stor andel av tiden i hemlandet tillgodoräknas som svarar mot förhållandet mellan den tid under vilken den pensionssökande har varit bosatt i Sverige, *inräknad den tid som avses i 2 §*, från den första ankomsten till landet till och med det kalenderår då han eller hon fyllde 64 år och hela tidsrymden från det att den pensionssökande första gången kom till landet till och med det kalenderår då han eller hon fyllde 64 år. Vid beräkningen skall bortses från tid för vilken personen, vid bosättning i Sverige, har rätt till pension från hemlandet.

¹ Senaste lydelse 1999:804.

Med tid i hemlandet skall likställas tid då den pensionssökande före Prop. 2001/02:119
den första ankomsten till Sverige har befunnit sig i ett annat land där han
eller hon har beretts en tillfällig fristad.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003.

2.12 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:798) om
ändring i lagen (1998:702) om garantipension

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:702) om garantipension
dels att punkten 6 i övergångsbestämmelserna till lagen (2000:798) om
ändring i nämnda lag skall upphöra att gälla,

dels att 6 kap. 5 § i stället för dess lydelse enligt lagen (2000:798) om
ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

5 §

Den som uppbär ålders-, efterlevande- eller förtidspension enligt utländsk lagstiftning skall lämna uppgift om den *pensionens* storlek. Om sådan *pension* är tidsbegränsad, skall detta anges.

En uppgift enligt första stycket skall lämnas vid ansökan om garantipension. Den som är född år 1937 eller tidigare och som vid utgången av år 2002 uppbär folkpension i form av ålderspension skall lämna en sådan uppgift *senast vid den tidpunkt som regeringen föreskriver*.

Upphör, tillkommer eller ändras på annat sätt en pension som avses i första stycket efter det att en uppgift om sådan pension har lämnats, skall en ny uppgift lämnas. Detta skall ske inom fjorton dagar efter det att pensionstagaren fick kännedom om förändringen.

Den som uppbär ålders-, efterlevande- eller förtidspension enligt utländsk lagstiftning *eller livränta enligt utländsk lagstiftning om yrkesskadeförsäkring* skall lämna uppgift om den *ersättningens* storlek *samt utbetalarens namn och adress*. Om sådan *ersättning* är tidsbegränsad, skall detta anges.

En uppgift enligt första stycket skall lämnas vid ansökan om garantipension. Den som är född år 1937 eller tidigare och som vid utgången av år 2002 uppbär folkpension i form av ålderspension skall *på begäran* lämna en sådan uppgift. *När det gäller utländsk pension gäller detta endast om den är skattepliktig i Sverige*.

2.13 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:767) om
ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen
(1998:702) om garantipension

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1998:702) om garantipension
dels att 2 kap. 6 § och 6 kap. 6 § lagen i stället för deras lydelse enligt
lagen (2001:767) om ändring i lagen (2000:798) om ändring i nämnda
lag skall ha följande lydelse,

dels att punkten 7 i övergångsbestämmelserna till lagen (2000:798) om
ändring i nämnda lag i stället för dess lydelse enligt lagen (2001:767) om
ändring i lagen (2000:798) om ändring i nämnda lag skall ha följande ly-
delse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

6 §

Med tjänstepension enligt 4 § 2 och 4 avses dels pension som betalas
ut på grund av sådan tjänstepensionsförsäkring som avses i 58 kap. 7 §
inkomstskattelagen (1999:1229), dels pension som betalas ut på grund av
tidigare tjänst på annat sätt än genom försäkring.

Tjänstepension skall i underla-
get enligt 4 § ingå med det belopp
som framgår av taxeringen året
före det år garantipensionen avser.
Tillkommer därefter en tjänstepen-
sion till efterlevande skall beräk-
ningsunderlagets belopp för tjäns-
tepension justeras med hänsyn till
den tillkommande pensionen från
och med månaden efter den då för-
säkringskassan fick kännedom om
den pensionen. Detsamma skall
gälla när en tjänstepension till-
kommer i samband med att ålders-
pension enligt denna lag beviljas.
Detta belopp skall, om inte tredje
stycket skall tillämpas, ingå i be-
räkningsunderlaget till dess upp-
gifterna vid taxeringen avser
tjänstepensionen för helt år.

Tjänstepension skall i underla-
get enligt 4 § ingå med det belopp
som framgår av taxeringen året
före det år garantipensionen avser.
I underlaget skall även ingå
tjänstepension enligt 5 § 5 och 7
lagen (1991:586) om särskild in-
komstskatt för utomlands bosatta
för vilken skattskyldighet enligt
den lagen föreligger kalenderåret
två år före det år garantipensio-
nen avser. Tillkommer därefter en
sådan tjänstepension till efterle-
vande *som avses i första och*
andra meningarna skall beräk-
ningsunderlagets belopp för tjäns-
tepension justeras med hänsyn till
den tillkommande pensionen från
och med månaden efter den då för-
säkringskassan fick kännedom om
den pensionen. Detsamma skall
gälla när en *sådan* tjänstepension
tillkommer i samband med att ål-
derspension enligt denna lag be-
viljas. Detta belopp skall, om inte
tredje stycket skall tillämpas, ingå
i beräkningsunderlaget till dess
uppgifterna vid taxeringen avser
tjänstepensionen för helt år.

Upphör eller minskar tjänstepensionen skall beräkningsunderlaget belopp för tjänstepension efter anmälan av den pensionsberättigade justeras från och med den månad då försäkringskassan fick kännedom om ändringen.

Vad som sägs i andra och tredje styckena skall i tillämpliga delar även gälla för ålders-, efterlevande- och förtidspension enligt utländsk lagstiftning enligt 4 § 4.

6 kap.

6 §

Den som är född år 1937 eller tidigare skall på begäran lämna den allmänna försäkringskassan uppgift om *tjänstepensionens* storlek.

Den som är född år 1937 eller tidigare *och som uppbär tjänstepension* skall på begäran lämna den allmänna försäkringskassan uppgift om *pensionens* storlek, *utbetalarens namn och adress samt om pensionen är tidsbegränsad. När det gäller utländsk tjänstepension gäller detta endast om pensionen är skattepliktig i Sverige.*

---

7. För år 2003 skall tjänstepension för den som är född år 1936 eller 1937 ingå i underlaget enligt 2 kap. 4 § med ett belopp som motsvarar den årliga pensionen beräknad efter den *tjänstepension* som avser *oktober* månad 2002 eller, om någon tjänstepension inte utgetts för denna månad, beräknad efter tjänstepensionen den första månaden sådan utgetts. För den som är född år 1937 skall detta belopp även gälla för år 2004. Vid tillämpning av denna punkt skall även 2 kap. 6 § tredje stycket gälla.

7. För år 2003 skall tjänstepension *och pension enligt utländsk lagstiftning* för den som är född år 1936 ingå i underlaget enligt 2 kap. 4 § med ett belopp som motsvarar den årliga pensionen beräknad efter den pension som avser *december* månad 2001 eller, om någon pension inte utgetts för denna månad, beräknad efter pensionen den första månaden sådan utgetts. För den som är född år 1937 *skall motsvarande beräkning göras med utgångspunkt i tjänstepensionen och pensionen enligt utländsk lagstiftning för den månad då den pensionsberättigade fyller 65 år eller, om sådana pensioner inte utgetts för den månaden, den första månad sådana pensioner utgetts.* Detta belopp skall även gälla för år 2004. Vid tillämpning av denna punkt skall även 2 kap. 6 § tredje stycket gälla.

2.14 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:703) om
handikappersättning och vårdbidrag

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Med en förälder enligt denna lag skall likställas den, med vilken en förälder är eller har varit gift eller har eller har haft barn, om de stadigvarande sammanbor, *samt* den som med socialnämndens tillstånd har tagit emot ett utländskt barn för vård och fostran i syfte att adoptera det.

Föreslagen lydelse

4 §

Med en förälder enligt denna lag skall likställas

a) *vårdnadshavare som inte är förälder och som har vård om barnet,*

b) den, med vilken en förälder är eller har varit gift eller har eller har haft barn, om de stadigvarande sammanbor,

c) den som med socialnämndens tillstånd har tagit emot ett utländskt barn för vård och fostran i syfte att adoptera det.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

2.15 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen
(1999:1229)

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs i fråga om inkomstskattelagen¹ (1999:1229) dels att 63 kap. 6–10 §§ skall upphöra att gälla, dels att rubrikerna närmast före 63 kap. 2, 3 och 6 §§ skall utgå, dels att 1 kap. 5 och 9 §§ samt 63 kap. 1 och 2 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

5 §²

Fysiska personers skatt på förvärvsinkomster skall beräknas på den beskattningsbara förvärvsinkomsten. Denna skall beräknas på följande sätt.

Summan av överskott i inkomstlagen tjänst och näringsverksamhet minskas med allmänna avdrag. Det återstående beloppet avrundas nedåt till helt hundratal kronor och är den taxerade förvärvsinkomsten.

Från den taxerade förvärvsinkomsten dras 25 procent av sådana avgifter enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift som avser beskattningsåret, avrundat uppåt till helt hundratal kronor, samt grundavdrag *eller särskilt grundavdrag* och sjöinkomst-avdrag. Avdragen skall göras i nu nämnd ordning. Det återstående beloppet är den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Från den taxerade förvärvsinkomsten dras 25 procent av sådana avgifter enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift som avser beskattningsåret, avrundat uppåt till helt hundratal kronor, samt grundavdrag och sjöinkomst-avdrag. Avdragen skall göras i nu nämnd ordning. Det återstående beloppet är den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

9 §

Bestämmelser om allmänna avdrag finns i 62 kap., om grundavdrag *och särskilt grundavdrag* i 63 kap. och om sjöinkomst-avdrag i 64 kap.

Bestämmelser om allmänna avdrag finns i 62 kap., om grundavdrag i 63 kap. och om sjöinkomst-avdrag i 64 kap.

63 kap.

1 §

I detta kapitel finns bestämmelser om grundavdrag *och särskilt grundavdrag*.

I detta kapitel finns bestämmelser om grundavdrag.

¹ Senaste lydelse av 63 kap. 9 § 2001:1341.

² Senaste lydelse 2001:842.

2 §³

Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och haft förvärvsinkomst har rätt till grundavdrag beräknat enligt 3–5 §§ *eller särskilt grundavdrag beräknat enligt 6–10 §§. Bestämmelserna om särskilt grundavdrag tillämpas bara om de leder till ett högre avdrag.*

Fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och haft förvärvsinkomst har rätt till grundavdrag beräknat enligt 3–5 §§.

Dödsbon har inte rätt till avdrag för senare år än det år då dödsfallet inträffade.

Avdraget skall avrundas uppåt till helt hundratal kronor.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003 och tillämpas första gången vid 2004 års taxering.

³ Senaste lydelse 2000:1003.

2.16 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 9 § och 6 kap. 6 och 19 §§ lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

9 §

Garantipension till omställningspension skall beräknas med hänsyn till den försäkringstid som kan tillgodoräknas för den avlidne till och med året före dödsfallet. Som försäkringstid skall sådan tid räknas som utgör försäkringstid för garantipension enligt 2 kap. 1-4 §§ och 5 § första stycket lagen (1998:702) om garantipension.

Vid beräkning av sådan försäkringstid som avses i 2 kap. 3 § lagen om garantipension skall som försäkringstid för garantipension till omställningspension även bosättningsstid i hemlandet tillgodoräknas för den avlidne från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med det år då han eller hon fyllde 24 år.

Garantipension till omställningspension skall beräknas med hänsyn till den försäkringstid som kan tillgodoräknas för den avlidne till och med året före dödsfallet. Som försäkringstid skall sådan tid räknas som utgör försäkringstid för garantipension enligt 3 kap. 1 a-4 §§ och 5 § första stycket lagen (1998:702) om garantipension.

Vid beräkning av sådan försäkringstid som avses i 3 kap. 3 § lagen om garantipension skall som försäkringstid för garantipension till omställningspension även bosättningsstid i hemlandet tillgodoräknas för den avlidne från och med det år då han eller hon fyllde 16 år till och med det år då han eller hon fyllde 24 år.

6 kap.

6 §

Änkepension till en änka som är född år 1945 eller senare utgör, för tid före den månad då änkan fyller 65 år, ett belopp som motsvarar vad som skulle ha utgetts till kvinnan om mannen hade avlidit vid utgången av år 1989. Vid beräkningen av sådan änkepension tillämpas 5 § första stycket. Beloppet enligt 5 § första stycket 1 beräknas på grundval av den förtidspension som skulle ha utgetts till mannen om denne blivit berättigad till hel sådan pension vid utgången av år 1989 och pensionen då hade beräknats med tillämpning av 13 kap. 3 § lagen om allmän försäkring. Om mannen vid utgången av år 1989 var berättigad till tilläggspension i form av ålderspension, skall dock beloppet enligt 5 § första stycket 1 beräknas med tillämpning av 12 kap. 2 § första och andra styckena lagen om allmän försäkring i deras lydelse vid utgången av år 1989.

Vid beräkningen enligt 8 § skall inte första stycket andra meningen i den paragrafen tillämpas *och* skall hänsyn endast tas till det antal år med pensionspoäng som till-

Vid beräkningen enligt 8 § skall inte första stycket andra meningen i den paragrafen tillämpas. Hänsyn skall *dessutom* endast tas till det antal år med pensionspoäng som

godoräknats för den avlidne mannen till och med år 1989.

tillgodoräknats för den avlidne mannen till och med år 1989 *och vid tillämpning av 8 § första och andra styckena skall 6 kap. 18 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension inte gälla.*

19 §

Garantipension till änkepension skall beräknas med hänsyn till den försäkringstid som kan tillgodoräknas för den avlidne till och med året före dödsfallet. Som försäkringstid skall sådan tid räknas som utgör försäkringstid för garantipension enligt 2 kap. 1–4 §§ och 5 § första stycket lagen (1998:702) om garantipension.

Vid beräkning av sådan försäkringstid som avses i 2 kap. 3 § lagen om garantipension skall som försäkringstid för garantipension till änkepension även bosättnings- tid i hemlandet tillgodoräknas för den avlidne från och med det år då han fyllde 16 år till och med det år då han fyllde 24 år.

Garantipension till änkepension skall beräknas med hänsyn till den försäkringstid som kan tillgodoräknas för den avlidne till och med året före dödsfallet. Som försäkringstid skall sådan tid räknas som utgör försäkringstid för garantipension enligt 3 kap. 1 a–4 §§ och 5 § första stycket lagen (1998:702) om garantipension.

Vid beräkning av sådan försäkringstid som avses i 3 kap. 3 § lagen om garantipension skall som försäkringstid för garantipension till änkepension även bosättnings- tid i hemlandet tillgodoräknas för den avlidne från och med det år då han fyllde 16 år till och med det år då han fyllde 24 år.

2.17 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:000) om
ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension
och efterlevandestöd till barn

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 7 kap. 15 § lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn i stället för dess lydelse enligt lagen (2002:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2001/02:84   *Föreslagen lydelse*

7 kap.

15 §

Om ett barn för samma månad har rätt till såväl efterlevandestöd till barn som aktivitetsersättning i form av garantiersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, utges endast den till beloppet största av förmånerna.

Om ett barn för samma månad har rätt till såväl efterlevandestöd till barn som aktivitetsersättning *eller sjukersättning* i form av garantiersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring, utges endast den till beloppet största av förmånerna.

Om en änka för samma månad har rätt till såväl garantipension till änkepension som sjukersättning eller aktivitetsersättning i form av garantiersättning enligt lagen om allmän försäkring, utges endast den till beloppet största av förmånerna.

2.18 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 7 § lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 §¹

Beräknade andelar av ålderspensionsavgifter enligt 6 § skall stämmas av mot de slutliga avgifter som avser fastställda pensionsrätter för premiepension och inkomster som överstiger 8,07 gånger det för året gällande inkomstbasbeloppet enligt 1 kap. 6 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Skillnaden mellan beräknade belopp och de belopp som slutligt framräknas för det aktuella året skall regleras vid en kommande överföring.

Medel som regleras gentemot staten skall beräknas med sådan ränta som anges i 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483). Medel som regleras gentemot Riksgäldskontoret skall beräknas med sådan ränta som anges i avtal som avses i 8 kap. 1 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Medel som regleras gentemot staten skall beräknas med sådan ränta som anges i 19 kap. 3 § skattebetalningslagen (1997:483). Medel som regleras gentemot Riksgäldskontoret skall beräknas med tillägg av sådan avkastning som avses i 8 kap. 1 § första stycket lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2002.

¹ Senaste lydelse 2001:1119.

2.19 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 12 och 16 §§ lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl. skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Den bidragsgrundande inkomsten beräknas med utgångspunkt i

1. ett uppskattat överskott i inkomstslaget tjänst enligt 10 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229),

2. ett uppskattat överskott i inkomstslaget näringsverksamhet beräknat enligt 13 §, och

3. överskott i inkomstslaget kapital beräknat enligt 14 § för året före det år *bostadstillägget avser*.

3. överskott i inkomstslaget kapital beräknat enligt 14 § för året före det år *då ansökan om bostadstillägg görs*.

Till de sammanlagda beräknade överskotten skall läggas belopp enligt 15–17 §§.

I fråga om en bidragsberättigad som är gift beräknas den bidragsgrundande inkomsten för den bidragsberättigade och hans eller hennes make var för sig.

16 §

Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för förmögenhet beräknad per den 31 december året före det år *bostadstillägget avser* enligt vad som anges i denna paragraf och 17 §.

Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för förmögenhet beräknad per den 31 december året före det år *då ansökan om bostadstillägg görs* enligt vad som anges i denna paragraf och 17 §.

Som förmögenhet räknas den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, beräknad med bortseende från värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som avses i 2 kap. 13 respektive 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) och som utgör den sökandes permanentbostad samt skulder med säkerhet i denna egendom. För sökande som har sin bostad i särskild boendeform skall detsamma gälla i fråga om värdet av privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som utgör permanentbostad för den sökandes make.

I lagen (1999:332) om ersättning till steriliserade i vissa fall finns bestämmelser om beräkning av förmögenhet för den som har fått ersättning enligt den lagen.

2.20 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl. i stället för dess lydelse enligt lagen (2002:000) om ändring i nämnda lag skall ha följande lydelse.

Lydelse enligt prop. 2001/02:84   *Föreslagen lydelse*

9 §

Bostadstillägg utges för 91 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 4 500 kronor för den som är ogift och 2 250 kronor för den som är gift. För var och en av makarna skall bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Vid beräkningen av *bostadskostnad* enligt första stycket skall även hemmavarande barns andel av bostadskostnaden medräknas under förutsättning att barnet inte har fyllt 20 år och inte är självförsörjande. Detsamma skall gälla så länge barnet får förlängt barnbidrag enligt lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag eller studiebidrag enligt 2 kap. studiestödslagen (1999:1395).

Vid beräkningen av *bostadskostnaden* enligt första stycket, för *makar den gemensamma*, skall även hemmavarande barns andel av bostadskostnaden medräknas under förutsättning att barnet inte har fyllt 20 år och inte är självförsörjande. Detsamma skall gälla så länge barnet får förlängt barnbidrag enligt lagen (1986:378) om förlängt barnbidrag eller studiebidrag enligt 2 kap. studiestödslagen (1999:1395).

Bostadstillägg utges inte för bostadskostnad till den del den överstiger 2 250 kronor per månad för var och en av de boende vid boende i tvåbäddrum i särskild boendeform.

Bostadstillägg utges inte för bostadskostnad till den del bostadskostnaden motsvaras av preliminärt bostadsbidrag enligt lagen (1993:737) om bostadsbidrag.

2.21 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

Prop. 2001/02:119

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

- dels* att 2 kap. 6 § skall upphöra att gälla,
- dels* att rubriken närmast före 2 kap. 6 § skall utgå,
- dels* att 2 kap. 2 och 4 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §

Fysiska personer skall, *om inte annat anges i 6 §*, lämna allmän självdeklaration under förutsättning att

Fysiska personer skall lämna allmän självdeklaration under förutsättning att

1. intäkterna i inkomstslaget tjänst och i inkomstslaget näringsverksamhet i annat fall än som avses i 2 under beskattningsåret har uppgått till sammanlagt minst 40,3 procent av prisbasbeloppet,

2. sådan intäkt i inkomstslaget tjänst som avses i 11 kap. 45 §, 50 kap. 7 § samt 57 kap. 7 och 12 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) eller intäkt av passiv näringsverksamhet under beskattningsåret har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor,

3. intäkterna i inkomstslaget kapital, med undantag för sådan ränta eller utdelning för vilken kontrolluppgift skall lämnas enligt 8 eller 9 kap., har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor under beskattningsåret,

4. den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt vid beskattningsårets utgång överstiger fribeloppet enligt 19 § den lagen,

5. de är begränsat skattskyldiga och den skattepliktiga intäkten har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor, eller

6. underlag för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader skall fastställas.

4 §

Dödsbon skall, *om inte annat anges i 5 eller 6 §*, lämna allmän självdeklaration, om

Dödsbon skall, *om inte annat anges i 5 §*, lämna allmän självdeklaration, om

1. de skattepliktiga intäkterna, med undantag för sådan ränta eller utdelning för vilken kontrolluppgift skall lämnas enligt 8 eller 9 kap., har uppgått till sammanlagt minst 100 kronor under beskattningsåret,

2. den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt vid beskattningsårets utgång överstiger fribeloppet enligt 19 § den lagen, eller

3. underlag för statlig fastighetsskatt, avkastningsskatt på pensionsmedel eller särskild löneskatt på pensionskostnader skall fastställas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003 och tillämpas första gången vid 2004 års taxering.

Underhållsstöd

Regeringen har tagit initiativ till förslaget om utvidgad möjlighet till medgivande av eftergift av statens fordran avseende återbetalningsskyldighet av underhållsstöd. Den nu föreslagna ändringen i lagen om underhållsstöd har utformats i samråd med Riksförsäkringsverket (RFV).

Inom Regeringskansliet har uppmärksammats att bestämmelsen om vilket taxeringsbeslut som skall ligga till grund för beräkning av återbetalningsskyldighet avseende underhållsstöd har fått oönskade konsekvenser. Ärendet har beretts med RFV.

Vårdbidrag

Förslaget till ändring i 4 § lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag avser att särskilt förordnade vårdnadshavare skall likställas med föräldrar när det gäller rätten till vårdbidrag. Förslaget lämnas på initiativ av Socialdepartementet och har beretts med RFV.

Bostadsbidrag

I en skrivelse (S2000/8243/SF) till Socialdepartementet begärde RFV en ändring i 3 § lagen (1993:737) om bostadsbidrag (BoL). RFV föreslår att den sökande eller den som uppbär bostadsbidrag skall visa att han eller hon inte bor tillsammans med make/maka eller med någon under äkten-skapsliknande förhållanden

Bostadstillägg till pensionärer m.fl.

I propositionen Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m.fl. (prop. 2000/01:140) anfördes att bostadsstöden även fortsättningsvis bör samordnas men att samordningen principiellt borde vara den omvända, dvs. att bostadsbidraget samordnas med bostadstillägg till pensionärer m.fl. (BTP). Regeringen gav därefter RFV i uppdrag att lämna förslag till regler för en samordning av bostadsbidrag med BTP.

RFV redovisade uppdraget i skrivelse (S2001/11267/SF). I skrivelsen lämnar RFV ett förslag till samordning i enlighet med uppdraget samt ett alternativt förslag som innebär att möjligheten att få bostadsbidrag och BTP samtidigt slopas. Regeringens förslag är att dagens regler för samordning även fortsättningsvis skall gälla. Ärendet har beretts med Riksförsäkringsverket.

I propositionen Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m.fl. (prop. 2000/01:140) noterades att frågan om rätt till BTP för boende i tvåbäddsrums kan ifrågasättas och att regeringen skulle återkomma i frågan. Efter ytterligare beredning föreslår regeringen ingen ny reglering, vilket innebär att bostadstillägg även fortsättningsvis skall kunna lämnas för boende i tvåbäddsrums. Ärendet har beretts med RFV.

RFV har påpekat att det förslag som fanns i propositionen Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m.fl. avseende hur

förmögenhetens värde skall beräknas, skulle komplicera administrationen och motverka syftet med tidsbegränsade beslut. Regeringen föreslår ändrade regler i enlighet med Riksförsäkringsverkets påpekande.

Övriga pensionsfrågor

Det särskilda grundavdraget till folkpensionärer, SGA, föreslås tas bort fr.o.m. den 1 januari 2003. Förslaget ingår som en del av ålderspensionsreformen och är det lagtekniska avskaffandet av SGA. Frågan inrymmer även hantering av retroaktiva utbetalningar efter 2003 som avser tid före 2003.

RFV har i skrivelse (S2001/11299/SF) till regeringen föreslagit att reglerna för beräkning av det s.k. balanstalet i ett avseende bör förtydligas. Regeringens förslag överensstämmer med RFV:s förslag.

RFV har i en skrivelse (S2002/721/SF) begärt vissa lagändringar avseende samordning av garantipension med tjänstepension och pension enligt utländsk lagstiftning. Syftet med RFV:s begäran är att underlätta administrationen. Regeringen tillmötesgår, efter beredning med RFV, delvis verkets förslag till ändringar.

Frågor om sjukersättning och aktivitetsersättning

RFV har påpekat att reglerna för rätten till sjukersättning och aktivitetsersättning bör förtydligas så att det klart framgår att man måste vara försäkrad vid tidpunkten för försäkringsfallet för att ha rätt till nämnda ersättningar. Regeringens förslag överensstämmer med RFV:s. RFV har vidare uppmärksammat att 30-delsberäknad förtidspension i form av folkpension inte kan omvandlas till 40-delsberäknad garantiersättning då uppgifter om bosättningstid saknas i tillgängliga register. Regeringens förslag till beräkningsmetod för dessa fall har beretts i samråd med RFV.

Administration

Förslag lämnas vad gäller reglerna om undertecknande av försäkringskassans delårsrapport och överlämnande av årsredovisning och delårsrapport. Bestämmelsen om hur försäkringskassans delårsrapport skall undertecknas finns i AFL 18 kap. 20–21 §§. Efter att 18 kap. reviderades 1998 så trädde förordningen om årsredovisning och budgetunderlag i kraft. De förslag som lämnas innebär att vissa administrativa regler som gäller för statliga myndigheter får sin motsvarighet i det regelverk som styr försäkringskassan. Förslagen har beretts med RFV och Försäkringskassaförbundet.

Försäkringskassornas rätt att bedriva viss verksamhet utvidgas med anledning av att regeringen genom ett beslut den 13 december 2001 beviljat. Västra Götalands läns allmänna försäkringskassa och Västra Götalandsregionen ett bidrag för att bedriva forskning, utvärdering m.m. inom ramen för det institut för stressmedicin som man avser att starta.

I dag saknas laglig möjlighet för försäkringskassan att bedriva denna typ av verksamhet. I propositionen föreslås att en sådan möjlighet tillskapas. Förslaget är en konsekvens av det s.k. 11-punktsprogrammet.

Några av förslagen i propositionen rör lagar som i sig är lagrådspliktiga. Det gäller ändringar i lagen om underhållsstöd, skattebetalningslagen, inkomstskattelagen och lagen om självdeklarationer och kontrolluppgifter. I samtliga fall är det dock fråga om ändringar av så enkel beskaffenhet att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse.

4 Återbetalningsskyldighet av underhållsstöd

4.1 Eftergift av statens fordran avseende underhållsstöd

Regeringens förslag: En far kan helt eller delvis medges eftergift av statens fordran på återbetalning av underhållsstöd om återbetalningsskyldighet har beslutats för tid före den dag då hans faderskap fastställdes.

Bakgrund: En förälder som inte varaktigt bor tillsammans med sitt barn skall som regel betala underhållsbidrag till barnet. Underhållsbidrag fastställs genom dom eller avtal. Underhållsbidrag får inte fastställas för längre tid tillbaka än tre år före den dag då talan väcktes, om inte den bidragsskyldige medger det.

Ett barn har rätt till underhållsstöd om föräldern inte i rätt ordning betalar underhåll som uppgår till minst 1 173 kronor i månaden. Huvudregeln är att den bidragsskyldige skall betala tillbaka ett belopp till staten som helt eller delvis motsvarar det underhållsstöd som lämnats till ett barn. När underhållsstöd söks skall försäkringskassan genast sända ett meddelande om ansökan till den bidragsskyldige. Återbetalningsskyldighet får aldrig beslutas för längre tid tillbaka än tre år före den dag då detta meddelande skickades. Försäkringskassan kan efterge statens fordran avseende återbetalningsskyldighet om det finns synnerliga skäl med hänsyn till den bidragsskyldiges personliga eller ekonomiska förhållanden. Har underhållsstöd lämnats för ett barn, och pågår det ett mål om fastställande av faderskap till barnet, kan försäkringskassan besluta att den man som är instämmd i målet åläggs återbetalningsskyldighet. Återbetalningsskyldighet får emellertid åläggas bara om det finns sannolika skäl för att mannen är far till barnet. Är flera män instämmda i målet får beslut om återbetalningsskyldighet inte meddelas.

Lagen (1996:1030) om underhållsstöd infördes 1997. Av förarbetena (prop. 1995/96:208) framgår bl.a. följande. Eftergift bör tillämpas bara i undantagsfall och bör komma i fråga om det finns synnerliga skäl för det med hänsyn till förälderns personliga eller ekonomiska förhållanden. Synnerliga skäl kan exempelvis anses föreligga om den återbetalningsskyldige föräldern har medgetts anstånd under en längre tid och det finns anledning att anta att hans eller hennes ekonomiska förhållanden inte kommer att förbättras inom överskådlig tid. Eftergift kan också bli aktuell i situationer av rehabiliteringskaraktär eller andra liknande situationer, där eftergift är nödvändig för att föräldern inte skall slås ut socialt. Eftergift bör normalt inte medges om det kan antas att den återbetalningsskyld-

dige föräldern åtminstone till någon del kommer att kunna betala sin skuld till staten inom den tidsrymd som återstår till dess att skulden preskriberas.

Möjligheten till eftergift fanns redan när lagen (1964:143) om bidragsförskott (bidragsförskottslagen) var i kraft. Eftergift kunde meddelas om det var påkallat av ändring i den underhållsskyldiges ekonomiska förhållanden. Eftergift fick också meddelas om det framstod som skäligt med hänsyn till den underhållsskyldiges personliga förhållanden eller av annan särskild anledning.

År 1960 infördes möjligheten till eftergift av bidragsförskott om det, som det uttrycktes då, fanns särskilda skäl för det. Av förarbetena till denna ändring (prop. 1960:75 s. 34) framgår att avsikten var att träffa två fall. Det ena var då bidragsförskott beviljats barn utom äktenskap, där faderskapet inte fastställts och barnet fyllt tre år. Det andra fallet var då den bidragsskyldige vistades utomlands och indrivning genom vistelselandets myndigheter inte kunde påräknas. Vid tillkomsten av 1964 års bidragsförskottslag uttalades i förarbetena (prop. 1964:70) att praxis i eftergiftsärenden där faderskap fastställts sent borde skärpas, eftersom den kunde få till följd att barnets fader skulle kunna finna det förmånligt att underlåta att frivilligt gå med på faderskapet. Vidare uttalades att det dock inte skulle vara helt uteslutet att medge eftergift i dessa fall, men som en förutsättning angavs att lång tid förflutit innan faderskapet fastställts och att dröjsmålet inte berott på förhållning från faderns sida.

Skälen för regeringens förslag: Enligt nu gällande bestämmelser kan en man åläggas att betala tillbaka underhållsstöd till staten som utgetts för ett barn för tid när mannen varken hade kännedom om barnet eller om att han kunde vara far till det. Försäkringskassan har även i dessa fall möjlighet att besluta om återbetalningsskyldighet för tre år bakåt i tiden räknat från det att underrättelse om att underhållsstöd sökts sänts till den bidragsskyldige. För att undvika stora retroaktiva skulder har försäkringskassan möjlighet att besluta om återbetalningsskyldighet trots att faderskapet inte är fastställt. Det fordras då att det pågår ett mål om fastställande av faderskap i domstol, att det finns sannolika skäl för att mannen är far till barnet och att inga andra män är instämnda i målet. Försäkringskassan har möjlighet att helt eller delvis efterge statens fordran avseende återbetalningsskyldighet om det finns synnerliga skäl med hänsyn till den bidragsskyldiges personliga eller ekonomiska förhållanden. Om en man har ålagts att betala tillbaka underhållsstöd för tid då han var omedveten om sitt faderskap finns inget utrymme för eftergift om det inte finns synnerliga skäl av personlig eller ekonomisk art som gör att han kan få eftergift.

Huvudprincipen är att föräldrar har försörjningsansvar för sina barn och att försörjningen av barn skall vara en högt prioriterad utgift för föräldrarna. Detta medför krav på att de anpassar sitt arbetskraftsutbud och sina egna utgifter efter det. Enligt regeringens uppfattning bör dock möjligheten till eftergift vidgas så att den även omfattar situationer då en man har förpliktats återbetala underhållsstöd till staten avseende tid då han var omedveten om sitt faderskap. Den bidragsskyldige har under denna tid inte haft anledning att räkna med sin försörjningsplikt och därmed inte kunnat anpassa sin ekonomi efter detta. Avsikten är dock att eftergiftsregeln även fortsättningsvis skall tillämpas med återhållsamhet.

Eftergift bör även i dessa fall endast komma i fråga om det finns synnerliga skäl. Har faderskapets fastställande försenats på grund av att fadern har hållit sig undan eller på annat sätt försvårat eller förhalat fastställandet bör eftergift inte komma i fråga. Det bör endast vara en skuld som uppkommit före den tidpunkt då mannen kontaktats för faderskapsutredning eller på annat sätt fått vetskap om att han kunde vara far till barnet, som bör komma ifråga för eftergift på denna grund.

4.2 Beräkning av återbetalning av underhållsstöd

Regeringens förslag: Vid beräkning av återbetalningsskyldighet i fråga om underhållsstöd skall den bidragsskyldiges inkomst beräknas med utgångspunkt från det taxeringsbeslut som fattats närmast före februari månad det år återbetalningsskyldigheten avser.

Skälen för regeringens förslag: När underhållsstöd har lämnats till ett barn och det finns en bidragsskyldig förälder skall denne återbetala ett belopp till staten som helt eller delvis motsvarar underhållsstödet. Återbetalningsskyldigheten fastställs av försäkringskassan och enligt 25 § lagen (1996:1030) om underhållsstöd (USL) skall denna beräknas i enlighet med det senast fattade taxeringsbeslutet. Varje taxeringsår skall skattemyndigheten fatta taxeringsbeslut före utgången av november månad. Av 30 § USL framgår att när ett nytt beslut om årlig taxering föreligger skall återbetalningsbeloppet omprövas. En ändring av återbetalningsskyldigheten vid årlig omprövning enligt 30 § USL skall gälla från och med februari året efter taxeringsåret. Enligt den nuvarande lydelsen av 25 § USL kan en förälder, som är återbetalningsskyldig för två barn, åläggas att återbetala olika belopp för de två barnen trots att återbetalningen avser samma månad. Ett exempel kan förtydliga problemet. Underhållsstöd för ett barn betalas ut sedan flera år. Återbetalningsbeloppet ändras från och med februari 2001 och bestäms med stöd av taxeringen år 2000. Försäkringskassan börjar i december år 2001 betala ut underhållsstöd för ytterligare ett barn. Ny årlig taxering har fastställts under hösten 2001. Återbetalningsbeloppet för december för det andra barnet kommer då att baseras på ett senare taxeringsbeslut än för det först nämnda barnet trots att återbetalningsskyldigheten avser samma månad. För att en beräkning av återbetalningsskyldigheten för de båda barnen skall baseras på samma taxeringsbeslut fordras en ändring i lagtexten av vilket taxeringsbeslut som skall ligga till grund för beräkningen, nämligen det taxeringsbeslut som fattats närmast före februari månad det år återbetalningsskyldigheten avser.

5 Bostadsbidrag – bevisbördan för om bidragstagaren är ensamstående eller inte

Prop. 2001/02:119

Regeringens förslag: Vid tillämpning av lagen (1993:737) om bostadsbidrag skall en man och en kvinna som är gifta med varandra anses bo tillsammans om inte den av dem som ansöker om bostadsbidrag eller som bostadsbidrag betalas ut till visar annat. En man och en kvinna som lever tillsammans utan att vara gifta skall, under vissa förutsättningar, likställas med gifta personer.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 3 § första stycket lagen (1993:737) om bostadsbidrag (BoL) skall en man och en kvinna som är gifta med varandra anses leva tillsammans om det inte styrks att de lever åtskilda. Enligt bestämmelsens andra stycke skall, om inte skäl visas för annat, med makar jämföras man och kvinna som utan att vara gifta med varandra lever tillsammans och har eller har haft gemensamt barn eller är folkbokförda på samma adress. Av 5 § lagen (1996:1030) om underhållsstöd (USL) framgår att när barnets föräldrar är bosatta på samma adress anses de bo tillsammans, om inte den som begär underhållsstöd eller den som underhållsstöd betalas ut till visar annat. Föräldrar som är gifta med varandra anses bo tillsammans även om de inte är folkbokförda på samma adress, om inte den som begär underhållsstöd eller som stöd betalas ut till visar annat. Om det kommer fram andra omständigheter som gör det sannolikt att föräldrarna bor tillsammans måste den som begär underhållsstöd, eller som stöd betalas ut till, visa att de inte gör det.

Det förekommer således olikheter i regelverken för bostadsbidrag respektive underhållsstöd när det gäller vem som har bevisbördan för om den sökande eller den som uppbär bidraget respektive underhållsstödet är ensamstående eller inte. Det är vanligt att den som uppbär underhållsstöd också uppbär bostadsbidrag. Olikheterna i regelverken kan få den följden att en person anses som ensamstående enligt det ena regelverket och sammanboende enligt det andra. Riksförsäkringsverket har förordat en anpassning av regeln i lagen om bostadsbidrag till motsvarande regel i lagen om underhållsstöd. Det är i praktiken svårt för försäkringskassan att pröva om den som söker bidrag lever tillsammans med någon eller är ensamstående. Sådana undersökningar kan fel utförda kränka den personliga integriteten hos sökanden.

Mot bakgrund av vad som sagts föreslår regeringen att en gift person som ansöker om bostadsbidrag eller som bidrag betalas ut till skall ha bevisbördan för att han eller hon inte bor tillsammans med maken eller maken. Av bestämmelsens andra stycke framgår att de som lever tillsammans utan att vara gifta likställs med gifta personer om de har eller har haft barn tillsammans eller om de är folkbokförda på samma adress. Konsekvensen av att de likställs med gifta personer blir att första styckets bevisbörderegeln är tillämplig även i dessa situationer.

6 Bostadstillägg till pensionärer m.fl.

Prop. 2001/02:119

6.1 Samordning av bostadstillägg med bostadsbidrag m.m.

Regeringens förslag: Vid fastställande av den bostadskostnad som skall grunda rätt till bostadstillägg skall avdrag göras från bostadskostnaden med preliminärt bostadsbidrag.

Vid beräkning av bostadstillägg skall förmögenheten beräknas per den 31 december året före det år som ansökan lämnas.

Bostadskostnad för makar skall avse makarnas gemensamma bostadskostnad, inklusive hänsyn till hemmavarande barns del av bostadskostnaden.

Skälen för regeringens förslag: Bostadstillägg till pensionärer (BTP) samordnas enligt nuvarande regler med bostadsbidrag till barnfamiljer. Samordningen görs så att den bostadskostnad som skall ligga till grund för BTP minskas med det bostadsbidrag som betalas ut. I och med ålderspensionsreformen har BTP reformerats och de nya reglerna gäller fr.o.m. den 1 januari 2003. I propositionen Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m.fl. (prop. 2000/01:140) anfördes att bostadsstöden även fortsättningsvis bör samordnas men att samordningen principiellt borde vara den omvända, dvs. att bostadsbidraget samordnas med BTP. För en omvänd samordning talar att bostadstillägget är av grundskyddscharaktär medan bostadsbidraget är ett högkostnadsskydd och att det därför är rimligt att ett grundskydd betalas ut först och att det är högkostnadsskyddet som samordnas med detta. Ett ytterligare skäl är att bostadsbidraget beviljas preliminärt, med en slutlig avstämning efter taxeringen, medan BTP beviljas slutligt. Regeringen gjorde bedömningen att konsekvenserna av en omvänd samordning borde utredas och lämnade därför inget förslag om samordning av bostadsstöden i propositionen. Regeringen gav därefter Riksförsäkringsverket (RFV) i uppdrag att lämna förslag till regler för en samordning av bostadsbidrag med BTP. Därvid skulle också konsekvenserna av en sådan samordning belysas.

RFV redovisade uppdraget i en skrivelse i december 2001 (S2001/11267/SF). I skrivelsen lämnar RFV ett förslag till samordning i enlighet med uppdraget samt ett alternativt förslag som innebär att möjligheten att få både bostadsbidrag och BTP slopas. Det huvudsakliga motivet för det senare förslaget är att reglerna och hanteringen därmed blir enklare.

Regeringen anser i likhet med vad som anförs i propositionen att det finns skäl för att i vissa fall kunna få bostadsstöd från båda systemen. Att slopa denna möjlighet skulle förvisso förenkla systemen, men fördelningsskäl väger enligt regeringens mening tyngre.

Det förslag till omvänd samordning som RFV har utformat medför vissa omfördelningar. Det är främst hushåll med ensamstående med barn som får förbättringar medan försämringar i första hand drabbar sambohushåll. Därutöver innebär förslaget ökade försäkringskostnader på 24 miljoner kronor.

Regeringen gör bedömningen att omfördelningarna som uppkommer av den omvända samordningen som regel är begränsade. De förändringar som uppkommer är därutöver ur fördelningssynpunkt ofta positiv. Regeringen anser dock att värdet av en sådan samordning som redovisas i rapporten inte uppväger de ökade försäkringskostnaderna och avser därför inte att föreslå att samordningen skall göras i enlighet med RFV:s förslag. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att den samordning som gäller i dag även skall gälla i det reformerade systemet efter 2002. Det innebär att BTP skall samordnas med bostadsbidraget på så sätt att bostadskostnaden skall reduceras med det preliminära bostadsbidrag som betalas ut när BTP beräknas.

Förmögenhet över en viss gräns påverkar BTP. Enligt de regler som gäller fr.o.m. den 1 januari 2003 skall förmögenheten beräknas till det värde som gällde den 31 december året före det år som bostadstillägget avser. Syftet med detta är att det är den senast avstämnda uppgiften som skall användas när BTP beräknas. BTP får enligt de nya reglerna beviljas för ett år framåt men även längre perioder kan bli aktuella. Eftersom BTP kan beviljas under hela året och sträcka sig över en period på ett år eller mer, kommer ett beslut ofta att sträcka sig över ett årsskifte. En strikt tillämpning av bestämmelsen om beräkning av förmögenhet skulle därför bli att BTP i många fall skulle behöva prövas om vid varje årsskifte trots att beslutet avser en längre period. En sådan tillämpning skulle motverka syftet med de tidsbegränsade besluten och skulle komplicera hanteringen. Regeringen föreslår därför att bestämmelsen ändras så att förmögenheten beräknas till det värde som gällde den 31 december året före det år som ansökan lämnas. Konsekvensen av förslaget är att den fastställda förmögenhetsuppgiften inte ändras under beslutsperioden även i de fall beslutet sträcker sig över årsskifte och det därigenom finns en senare förmögenhetsuppgift. Förmögenhetsuppgiften blir således under vissa perioder ett år äldre än med oförändrade regler. I de fall det är fråga om förmögenheter av större betydelse eller av föränderlig karaktär torde dock den period besluten gäller komma att anpassas till detta. Normalt bör därför förslaget inte leda till några påtagliga skillnader för det BTP som betalas ut.

Vid beräkning av bostadskostnad skall i vissa fall även hänsyn tas till hemmavarande barns andel av bostadskostnaden. Förutsättningarna för detta är att barnet inte har fyllt 20 år eller får studiehjälp eller förlängt barnbidrag samt att barnet inte är självförsörjande. Regeringen föreslår här ett förtydligande av reglerna såtillvida att beräkningen av bostadskostnad för makar skall avse makarnas gemensamma bostadskostnad, inklusive hänsyn till hemmavarande barns del av bostadskostnad. Vardera makens bostadskostnad bestäms sedan till hälften av deras gemensamma bostadskostnad.

6.2 Bostadstillägg för boende i tvåbäddsrum

<p>Regeringens bedömning: Bostadstillägg bör även fortsättningsvis kunna lämnas för boende i tvåbäddsrum.</p>
--

Skälen för regeringens bedömning: Med nuvarande regler lämnas bostadstillägg till pensionärer (BTP) för boende i särskild boendeform

för boende i en- och tvåbäddsrums. En förutsättning är dock att det finns en fastställd bostadskostnad. Reglerna har funnits i sin nuvarande form sedan 1995 och har sin grund i att boende i särskild boendeform skulle jämföras med annat boende. Därmed betraktas boende i tvåbäddsrums som en bostad. Något krav på att boendet skall vara "eget" finns inte i reglerna för BTP.

I den proposition som låg till grund för de nuvarande reglerna (prop. 1993/94:173 Bostadstillägg till pensionärer) förs ett resonemang om vilka boendeformer som bör berättiga till BTP. Gränsen drogs så att tvåbäddsrums berättigar till BTP, men inte flerbäddsrums. Rent principiellt, sägs i propositionen, bör pensionären av socialpolitiska skäl ha ett eget rum. Detta talar för att detta också skall vara ett krav för rätt till BTP. Att tvåbäddsrums ändå accepterades för rätt till BTP berodde på att det fanns personer som av skilda orsaker inte vill bo ensam i ett rum. Dessutom var det brist på enbäddsrums och det ansågs därför tveksamt att neka BTP när något alternativ till tvåbäddsrums inte alltid fanns.

I propositionen Reformerade regler för bostadstillägg till pensionärer m.fl. (prop. 2000/01:140) noterades att frågan om rätt till BTP för boende i tvåbäddsrums principiellt kan ifrågasättas, men att frågan behöver beredas ytterligare och att regeringen avsåg att återkomma i frågan under våren 2002.

I direktivet Boendebegreppet i de särskilda boendeformerna för äldre samt avgifterna för sådant boende och deras effekter (dir. 1997:111) sades bland annat att utredaren skulle överväga vilka krav som skulle ställas för att ett boende i särskild boendeform skulle berättiga till BTP. I Betänkande av Boende- och avgiftsutredningen (SOU 1999:33) togs ställning för att boende i tvåbäddsrums även fortsättningsvis borde berättiga till BTP. Remissinstanserna lämnade i stort sett inga kommentarer om förslaget. Någon enstaka remissinstans kommenterade frågan och då med synpunkten att sådant boende inte är att anse som en bostad och därmed inte bör grunda rätt till BTP. Mot bakgrund av utredningens förslag och remissinstanserna fann regeringen inga övertygande skäl för att ändra gällande regler.

Regeringen har i andra sammanhang verkat för att minska antalet två- och flerbäddsrums till förmån för enbäddsrums. Stimulansbidrag har betalats ut under åren 1998 och 1999 för ny- och ombyggnad av äldre bostäder. Boverket har bedömt att ca 2 750 två- och flerbäddsplatser har försvunnit genom ombyggnad. Nettotillskottet till följd av nybyggnation beräknas till 2 800 platser. De bostäder och platser som byggts om har samtidigt ökat i standard och modernitet. Det bör emellertid finnas tvåbäddsrums även i fortsättningen, eftersom alla inte önskar bo i eget rum.

Antalet pensionärer som får BTP för boende i tvåbäddsrums är för närvarande 1 266. Antalet har sedan 1995 minskat eftersom tvåbädds- och flerbäddsrums successivt minskar i antal.

Principiellt gäller fortfarande att det är tveksamt om boende i tvåbäddsrums är ett sådant boende som bör berättiga till BTP. Reglerna för BTP ställer i och för sig inga formkrav på att det skall vara ett eget boende eller att bostaden skall vara utformad på ett visst sätt – det räcker att pensionären bor där och har en fastställd bostadskostnad. Det enda undantaget är för flerbäddsrums i särskild boendeform.

Regeringen anser emellertid att det fortfarande finns skäl för att lämna BTP för boende i tvåbäddsrum eftersom alla inte önskar eget rum. Det är t.ex. rimligt att två makar som delar rum bör få BTP, dvs. omvänt vore det orimligt att makarna var tvungna att bo i var sitt enkelrum för att få BTP. Även andra personer kan vilja dela rum. Det skulle t.ex. kunna vara två syskon eller personer som i ett visst skede helt enkelt inte vill vara ensamma. Sammanfattningsvis är det rimligt att BTP skall kunna lämnas för boende i tvåbäddsrum åtminstone när båda har valt detta. En sådan avgränsning i reglerna är dock tveksam, eftersom det fria valet kan kännas påtvingat – särskilt som ”ett fritt val” innebär en ekonomisk vinst för pensionären. Svårigheten med avgränsningen talar därför för att alla som bor i tvåbäddsrum härvidlag bör behandlas likvärdigt. Regeringen gör därför bedömningen att BTP även fortsättningsvis bör kunna lämnas för boende i tvåbäddsrum.

7 Övriga pensionsfrågor

7.1 Avskaffande av det särskilda grundavdraget

Regeringens förslag: Det särskilda grundavdraget för folkpensionärer avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2003.

Skälen för regeringens förslag: Enligt de av riksdagen godtagna riktlinjerna för det reformerade ålderspensionssystemet skall de särskilda skattereglerna för pensionärer avskaffas. Pensioner skall beskattas i samma ordning som förvärvsinkomster.

Alla personer som uppbär ålderspension, efterlevandepension till vuxna eller förtidspension från folkpensioneringen berörs av detta. Den bosättningsbaserade folkpensionen, pensionstillskottet och det särskilda grundavdraget ersätts med en bruttoanpassad pension och förtidspensionen ersätts med sjukersättning eller aktivitetsersättning.

För den som för år före 2003 hade rätt till någon ersättning för vilken särskilt grundavdrag kunde beräknas och som erhåller denna ersättning retroaktivt, 2003 eller senare, kan förslaget få negativa konsekvenser. Detta beror på att kontantprincipen gäller vid beskattning av förvärvsinkomster, dvs. inkomsten beskattas det år den betalas ut. De nu angivna konsekvenserna är dock inte av den arten att de motiverar ett avsteg från den grundläggande kontantprincipen. Regeringen föreslår därför att det särskilda grundavdraget avskaffas fr.o.m. 1 januari 2003.

7.2 Fastställande av balanstalet – förtydligande

Regeringens förslag: I ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen till lagen (2001:222) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension skall det anges att beräkningen av balanstal skall basera sig på de förhållanden som råder från och med år 2003. Ett förtydligande skall också göras i 1 kap. 5 b § lagen om inkomstgrundad ålderspension. En följdändring görs även i lagen (1998:676) om

Skälen för regeringens förslag: Enligt riksdagens beslut skall för år 2003 och därpå följande år regeringen fastställa ett balanstal (prop.200001:70, bet. 2000/01:SfU 13, rskr. 2000/01:210). Detta tal, som beräknas av Riksförsäkringsverket, är ett mått på den ekonomiska ställningen i ålderspensionssystemets fördelningsdel. Eftersom det reformerade ålderspensionssystemet träder i full funktion 2003 och balanstal för första gången beräknas för detta år bör det också klart framgå att det underlag som ligger till grund för beräkningen av balanstal skall basera sig på de förhållanden som råder fr.o.m. 2003, det vill säga när systemet har trätt i full funktion. I klagörande syfte bör därför ett uttryckligt stadgande härom föras in i ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen till lagen (2001:222) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

När det gäller beräkningen av avgiftsinkomsterna enligt 1 kap. 5b § lagen om inkomstgrundad ålderspension bör det på ett klarare sätt anges mellan vilka år förändringen av det allmänna prisläget skall mätas och som det framräknade värdet skall omräknas med. Denna förändring mäts mellan det tredje och andra året före det år balanstalet avser.

En följdändring bör göras i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift och lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter. Ändringen görs endast på grund av att de medel som Premiepensionsmyndigheten tillfälligt förvaltar från och med den 1 juli 2002 placeras på annat sätt än vad som nu gäller.

7.3 Vissa bestämmelser angående beräkning av garantipension för personer födda 1937 eller tidigare

Regeringens förslag: Ålders-, efterlevande- och förtidspension som betalas ut enligt utländsk lagstiftning samt utländsk tjänstepension skall om den är skattepliktig i Sverige ingå i underlaget för beräkning av garantipension fr.o.m. 2003 för personer som är födda 1937 eller tidigare. För personer som bor utomlands skall pension ingå i underlaget om den är skattepliktig enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.

Skälen för regeringens förslag: I underlaget för beräkning av garantipension för personer födda 1937 eller tidigare ingår pension enligt utländsk lagstiftning samt utländsk tjänstepension. Enligt en övergångsbestämmelse till lagen om garantipension skall utländsk pension som har börjat betalas ut före utgången av 2002 ingå i underlaget endast om den är skattepliktig i Sverige eftersom det endast är sådan pension som påverkar det särskilda grundavdraget. Utländsk pension som beviljas senare skall emellertid ingå i underlaget även om den inte är skattepliktig på samma sätt som gäller för personer födda 1938 eller senare.

I samband med det fortsatta arbetet med det reformerade ålderspensionssystemet har det emellertid visat sig medföra administrativa komplikationer att på detta sätt ha olika regler för vilken utländsk pension

som skall ingå i underlaget för beräkning av garantipension för personer födda 1937 eller tidigare. Eftersom garantipensionen för dessa åldersgrupper är utformad för att ersätta bland annat särskilt grundavdrag för pensionärer, SGA, talar också, enligt regeringens uppfattning, detta för att endast skattepliktig utländsk pension skall ingå i underlaget även om den börjar utges efter 2002. Regeringen föreslår därför att utländsk tjänstepension samt ålders-, efterlevande- och förtidspension enligt utländsk lagstiftning skall ingå i beräkningsunderlaget för garantipension för personer födda 1937 eller tidigare enbart om pensionen är skattepliktig i Sverige.

För den som är bosatt i Sverige är det numera de uppgifter som framgår av taxeringen som ligger till grund för beräkningen av garantipensionen. Pensionsinkomsterna för den som är bosatt utomlands och omfattas av lagen om särskild inkomstskatt taxeras emellertid inte i Sverige. Övervägande skäl talar för att även dessa pensionsinkomster skall ingå i underlaget för beräkning av garantipension. Regeringen föreslår därför att pensionsinkomster som är skattepliktiga enligt lagen om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta skall ingå i underlaget för beräkning av garantipension för personer som är födda 1937 eller tidigare.

7.4 Beräkning av garantipension för personer födda 1936 eller 1937

Regeringens förslag: För personer födda 1936 skall det belopp som betalades ut i tjänstepension samt ålders-, efterlevande- och förtidspension enligt utländsk lagstiftning för december 2001 ingå i underlaget för beräkning av garantipension för 2003, sedan beloppet räknats upp till ett årsbelopp. För personer som är födda 1937 skall motsvarande belopp som betalades ut för 65-års månaden ingå i underlaget, sedan det räknats upp till ett årsbelopp.

Om ålders-, efterlevande- eller förtidspension enligt utländsk lagstiftning eller tjänstepension beviljas senare än december 2001 för den som är född 1936 eller senare än 65-års månaden för den som är född 1937, skall i stället det belopp som avser den första månad som tjänstepension eller pension enligt utländsk lagstiftning betalades ut ingå i beräkningen, sedan beloppet räknats upp till ett årsbelopp.

För den som är född 1937 skall, i princip, samma belopp ingå i beräkningen av garantipension för 2003 och 2004.

Skälen för regeringens förslag: Tjänstepension samt ålders-, efterlevande- och förtidspension enligt utländsk lagstiftning ingår fr.o.m. 2003 i underlaget för beräkning av garantipension till ålderspension för personer födda 1937 eller tidigare. Enligt gällande bestämmelser är det tjänstepensionen enligt den senaste taxeringen som skall användas vid beräkningen. Enligt förslag i denna proposition skall detsamma gälla för pension som betalas ut enligt utländsk lagstiftning.

Att helt använda sig av de uppgifter som framgår av taxeringen är, enligt regeringens mening, inte lämpligt före 2005. Först 2005 innehåller nämligen taxeringen uppgifter om tjänstepension och pension enligt utländsk lagstiftning med ett helt årsbelopp för alla som är födda före 1937

och som har gått i pension fr.o.m. den månad de fyllde 65 år. För 2003 baseras emellertid garantipensionen på taxeringen för inkomstår 2001. Taxeringen saknar då i de flesta fall helt uppgifter om belopp om tjänstepension och pension enligt utländsk lagstiftning för dem som är födda 1937, medan det för dem som är födda 1936 ingår ett belopp som inte är ett helt årsbelopp. Under 2004 baseras garantipensionen på taxeringen för inkomståret 2002, vilket innebär att taxeringen för dem som är födda 1937 inte alltid avser ett helt årsbelopp.

Enligt en övergångsbestämmelse i lagen om garantipension skall det belopp som betalas ut i tjänstepension för oktober 2002 ingå i beräkningsunderlaget för 2003 för dem som är födda 1936 och 1937. För att garantipensionen för de ålderspensionärer som är födda 1936 eller 1937 skall beräknas på rätt underlag fr.o.m. 2003 måste försäkringskassorna hämta in uppgifter om tjänstepension och pension enligt utländsk lagstiftning på annat sätt, eftersom dessa inte framgår av taxeringen. RFV har i en skrivelse påtalat de administrativa svårigheterna med att använda oktoberbeloppet, eftersom det ger en mycket kort tid för inhämtande av uppgifter från de försäkrade. RFV har i stället förordat en annan lösning. Regeringen föreslår mot bakgrund av detta vissa justeringar. Regeringen föreslår att det belopp som betalades ut för december 2001 i tjänstepension samt ålders-, efterlevande- och förtidspension enligt utländsk lagstiftning skall ingå i beräkningen av garantipension för 2003 för de personer som är födda 1936. För personer som är födda 1937 skall motsvarande belopp som betalades ut för 65-års månaden ingå. Om tjänstepension eller pension enligt utländsk lagstiftning har beviljats vid ett senare tillfälle används i stället beloppet för den första månad som pensionen betalades ut. För den som är född 1937 skall, i princip, samma belopp för tjänstepension och utländsk socialförsäkringspension ingå i underlaget för beräkning av garantipension för 2003 och 2004.

7.5 Utvidgad uppgiftsskyldighet vid garantipension

Regeringens förslag: Den som uppbär ålders-, efterlevande- eller förtidspension enligt utländsk lagstiftning eller livränta enligt utländsk yrkesskadelagstiftning skall vara skyldig att lämna uppgift om ersättningens storlek samt namn och adress på utbetalaren till den allmänna försäkringskassan. Om sådan ersättning är tidsbegränsad, skall detta anges.

Den som är född 1937 eller tidigare och som vid utgången av 2002 uppbär folkpension i form av ålderspension skall på begäran lämna sådan uppgift. När det gäller utländsk pension gäller uppgiftsskyldigheten endast om pensionen är skattepliktig i Sverige. Den som är född 1937 eller tidigare och som uppbär tjänstepension skall på begäran lämna uppgift till försäkringskassan om pensionens storlek, utbetalarens namn och adress samt om pensionen är tidsbegränsad. När det gäller utländsk tjänstepension gäller uppgiftsskyldigheten endast om pensionen är skattepliktig i Sverige.

Skälen för regeringens förslag: I lagen om garantipension finns bestämmelser om den enskildes uppgiftsskyldighet. Den som uppbär ål-

ders-, efterlevande- eller förtidspension enligt utländsk lagstiftning är skyldig att lämna uppgift om pensionens storlek till den allmänna försäkringskassan. Om pensionen är tidsbegränsad skall även detta anges. För den som är född 1937 eller tidigare och uppbär folkpension vid utgången av 2002 skall sådan uppgift lämnas senast den tidpunkt regeringen föreskriver. Den som är född 1937 eller tidigare och uppbär tjänstepension är även skyldig att på begäran lämna uppgift om tjänstepensionens storlek.

Det har framkommit att försäkringskassan även behöver uppgifter om namn och adress på utbetalaren för att snabbt kunna fastställa ett korrekt beräkningsunderlag.

Regeringen föreslår därför att uppgiftsskyldigheten utvidgas så att den även gäller uppgift om namn och adress på den som betalar ut pension enligt utländsk lagstiftning och livränta enligt utländsk yrkesskadelagstiftning. Till den som är född 1937 eller tidigare och som vid utgången av 2002 uppbär folkpension skall garantipensionen betalas ut utan ansökan och skall basera sig på de belopp som framgår av taxeringen. Endast i de fall som beskrivs i avsnitt 7.4 eller när en pension tillkommer, upphör eller minskar kan det bli aktuellt att använda andra uppgifter. Regeringen gör därför den bedömningen att samma regler om uppgiftsskyldighet för uppgifter om utländsk socialförsäkringspension bör gälla för personer födda 1937 eller tidigare och som vid utgången av 2002 uppbär folkpension, som gäller avseende uppgifter om tjänstepension för den som är född 1937 eller tidigare dvs. uppgift skall endast lämnas på begäran av försäkringskassan.

Detta innebär att den som är född 1937 eller tidigare och som vid utgången av 2002 uppbär folkpension i form av ålderspension skall på begäran vara skyldig att lämna uppgift till den allmänna försäkringskassan om namn och adress på utbetalaren av pension och livränta enligt utländsk lagstiftning. Den som är född 1937 eller tidigare och som uppbär tjänstepension skall på begäran även lämna den allmänna försäkringskassan uppgift om tjänstepensionens storlek, utbetalarens namn och adress samt om pensionen är tidsbegränsad. Då det enbart är utländsk pension som är skattepliktig i Sverige som skall samordnas med garantipensionen för dem som är födda 1937 eller tidigare föreslår regeringen att uppgiftsskyldigheten för dessa personer begränsas till att endast omfatta pension som är skattepliktig i Sverige.

7.6 Övriga följdändringar och rättelser

Regeringens förslag: Följdändringar görs i vissa lagar med anledning av reformeringen av pensionssystemen. Därutöver görs rättelser av enklare art i vissa lagar.

Utöver de förslag till ändringar som har tagits upp under övriga avsnitt har följdändringar och rättelser i tidigare beslutade ändringar gjorts i ett antal lagar. Respektive följdändring och rättelse kommenteras i författningskommentaren. Förslag till ändringar finns i följande lagar och paragrafer.

Lag	Lagrum
Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	3 kap. 2 b §
Lag om ändring i lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	9 kap. 4 §
Lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	p. 2 i övergångsbestämmelserna
Lag om ändring i lagen (1997:297) om försöksverksamhet med samtjänst vid medborgarkontor	7 §
Lag om ändring i lagen (2001:492) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension	3 kap. 6 §
Lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension	3 kap. 2 och 3 §§
Lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn	4 kap. 9 § 6 kap. 6 och 19 §§
Lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn	7 kap. 15 §

8 Vårdbidrag till särskild förordnad vårdnadshavare

Regeringens förslag: Vårdnadshavare som inte är föräldrar skall likställas med föräldrar när det gäller rätten till vårdbidrag.

Skälen för regeringens förslag: Vårdnadshavare som inte är föräldrar men som har vård om ett barn likställs inte med föräldrar i lagen (1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag. Det innebär att särskilt förordnade vårdnadshavare inte har rätt till vårdbidrag för ett barn som är sjukt, utvecklingsstört eller på annat sätt funktionshindrat på samma sätt som barnets biologiska föräldrar skulle ha haft om de hade haft vårdnaden.

Endast föräldrar och särskilt förordnade vårdnadshavare kan ha vårdnaden om ett barn. Vårdnad är ett rättsligt begrepp och med det avses det juridiska ansvaret för barnets person. Det innebär rätten och skyldigheten att sörja för barnets person, att bestämma i frågor som rör barnets personliga angelägenheter och att företräda barnet utåt i sådana sammanhang. Den faktiska vården av ett barn kan överlämnas till en annan person utan att någon ändring i vårdnaden behöver ske. Vanligen står barnet under vårdnad av båda föräldrarna eller en av dem. Särskilt förordnade vårdnadshavare skall utses t.ex. om båda föräldrarna brister i omsorgen om barnet eller om föräldrarna dör. Särskilt förordnade vårdnadshavare är inte underhållsskyldiga mot barnet. De särskilt förordnade vårdnadshavarna är dock skyldiga att bevaka att barnet får tillfredsställande försörjning. De skall bevaka att barnet får de bidrag till sin försörjning som

barnet kan ha rätt till, t.ex. underhållsbidrag från föräldrarna och underhållsstöd från staten.

Fram till 1985 reglerades föräldrabegreppet för föräldrapenningförmånerna och vårdbidrag i samma bestämmelse, i lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL), och var utformat på samma sätt. Det innebar att den som likställdes med förälder när det gällde föräldrapenningförmånerna också gjorde det när det gällde vårdbidraget. Enligt då gällande bestämmelse i AFL likställdes med förälder den som är eller har varit gift med en förälder eller har eller har haft barn med förälder om de stadigvarande bodde tillsammans.

År 1985 förändrades bestämmelsen om föräldrabegreppet för föräldrapenningförmånerna. Då beslutades att vårdnadshavare, som inte är föräldrar men som har den faktiska vården om barnet, ska likställas med föräldrar vid tillämpningen av bestämmelserna om föräldrapenning. Som skäl för att likställa sådana vårdnadshavare med föräldrar angavs att "en sådan vårdnadshavare övertar i stor utsträckning en biologisk förälders skyldigheter och rättigheter gentemot barnet. Han bör därför också ha tillgång till de olika föräldrapenningförmånerna." (prop. 1984/85:78 s.77). Bestämmelsen om föräldrabegreppet för vårdbidrag ändrades inte i detta sammanhang. Enligt regeringens uppfattning har de skäl som angavs när föräldrabegreppet för föräldrapenningförmånerna ändrades i hög grad relevans även när det gäller särskilt förordnade vårdnadshavares rätt till vårdbidrag. Regeringen anser mot denna bakgrund att vårdnadshavare som inte är föräldrar men som har vård om ett barn skall likställas med föräldrar när det gäller rätten till vårdbidrag.

9 Vissa frågor om sjukersättning och aktivitetsersättning

9.1 Försäkringsvillkor för sjukersättning och aktivitetsersättning

Regeringens förslag: Ett förtydligande i lagtexten görs om att en förutsättning för rätt till sjukersättning och aktivitetsersättning är att den försäkrade var försäkrad vid försäkringsfallet. Detta krav skall dock inte gälla för försäkrade för vilka försäkringsfallet inträffat före det år de fyllde 18 år.

Skälen för regeringens förslag: I socialförsäkringslagen (1999:799) finns bestämmelser om vem som omfattas av den svenska socialförsäkringen. En person kan vara försäkrad för olika förmåner antingen genom bosättning eller arbete här i landet.

Enligt riksdagens beslut (prop. 2000/01:96, bet. 2000/01:SfU15, rskr. 2000/01:257) kommer pensionsförmånerna tilläggspension och folkpension i form av förtidspension att upphöra vid utgången av 2002. Från och med den 1 januari 2003 kommer i stället sjukersättning eller aktivitetsersättning att kunna utges vid långvarig och varaktig medicinskt grundad nedsättning av arbetsförmåga. Dessa förmåner kommer att utgöra en del

av sjukförsäkringen och utges som inkomstrelaterad förmån eller garantiersättning. Försäkrad för de inkomstrelaterade förmånerna kommer den vara som arbetar i Sverige, och för garantiersättning den som är bosatt här.

Ett ytterligare försäkringsmässigt villkor för att kunna erhålla någon av de nya förmånerna är att den försäkrade även var försäkrad vid försäkringsfallet (prop. 2000/01:96 s. 75 och 78). Detta villkor har emellertid enligt regeringens bedömning inte getts ett nöjaktigt uttryck i den lagtext det nya regelverket innehåller. För att tydliggöra detta villkor föreslår därför regeringen att 7 kap. 1 § lagen (1962:381) om allmän försäkring, AFL, tillförs en uttrycklig bestämmelse med denna innebörd.

Sjukersättning och aktivitetsersättning i form av garantiersättning är enligt 9 kap. AFL i dess lydelse fr.o.m. 2003 beroende av att den försäkrade kan tillgodoräkna sig minst tre års försäkringstid. Försäkringstid tillgodoräknas en försäkrad dels för tid fr.o.m. det år då han eller hon fyllde 16 år t.o.m. året före försäkringsfallet, dels för tiden därefter t.o.m. det år den försäkrade fyller 64 år. I 7 § nämnda kapitel finns en specialbestämmelse som har till syfte att säkerställa att unga försäkrade för vilka försäkringsfallet inträffat före det år de fyllde 18 år över huvud taget skall kunna tillgodoräkna sig försäkringstid. För dessa skall som försäkringstid i princip tillgodoräknas hela tiden fr.o.m. det år då de fyllde 16 år t.o.m. det år då de uppnår 64 års ålder. Villkoret att en försäkrad skall vara försäkrad vid försäkringsfallet innebär enligt regeringens bedömning en alltför stor begränsning i den möjlighet dessa försäkrade har att tillgodoräkna sig försäkringstid enligt bestämmelsen i 9 kap. 7 § AFL. Regeringen anser därför att detta villkor inte skall gälla för denna kategori försäkrade.

9.2 Försäkringstid för 30-delsberäknad folkpension

Regeringens förslag: För en försäkrad som före ikraftträdandet har folkpension i form av förtidspension i förhållande till det antal år för vilka tillgodoräknats pensionspoäng för tilläggspension skall försäkringstid för garantiersättning beräknas med samma kvotdel av 40 års försäkringstid som svarar mot den kvotdel av 30 års tillgodoräknade pensionspoäng som folkpensionen beräknats på.

Skälen för regeringens förslag: Folkpension i form av förtidspension kan enligt nuvarande bestämmelser i 5 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring utges antingen i förhållande till det antal år som kan tillgodoräknas som bosättningsstid i Sverige eller det antal år för vilka tillgodoräknats pensionspoäng för tilläggspension. I det förstnämnda fallet utges folkpensionen med så stor andel av talet 40 som svarar mot det antal år den försäkrade har varit bosatt här och i det sistnämnda med så stor andel av talet 30 som svarar mot det antal år för vilka denne tillgodoräknats pensionspoäng. I samband med ikraftträdandet av bestämmelserna om sjukersättning den 1 januari 2003 kommer de som uppbär förtidspension få sin ersättning omvandlad till sjukersättning enligt övergångsbestämmelserna till lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring. Därvid kommer tilläggspension i form av förtidspension att

omvandlas till inkomstrelaterad sjukersättning. Om den på så sätt beräknade inkomstrelaterade sjukersättningen är låg eller om rätt till sådan ersättning inte föreligger utges garantiersättning enligt 9 kap. i nämnda ändringslag som en utfyllnadsförmån. Garantiersättning kan endast utges i förhållande till det antal år som den försäkrade kan tillgodoräknas försäkringstid. Försäkringstid beräknas i princip på samma sätt som bosättningsstid för folkpension vilket alltså bl.a. innebär att den utges med så stor andel av talet 40 som svarar mot det antal år den försäkrade varit bosatt i Sverige. Detta innebär att andelsberäkningen för folkpension i förhållande till antalet tillgodoräknade pensionspoängar inte kan överföras till det nya systemet. I det register över folkpensioner som Riksförsäkringsverket förfogar över saknas uppgifter om antal bosättningsår för de som har folkpensionen beräknad i förhållande till antal år med pensionspoäng. Uppgifterna finns visserligen tillgängliga i respektive persons pensionsakt men ett framtagande av dessa uppgifter skulle fordra en manuell handläggning av ett mycket stort antal omvandlingsärenden vilket inte är möjligt inom ramen för administrationens resurser. Regeringen anser därför att en schabloniserad metod för beräkning av garantiersättning för de som har 30-delsberäknad folkpension bör införas. För en försäkrad som före ikraftträdandet har folkpension i form av förtidspension i förhållande till det antal år för vilka tillgodoräknats pensionspoäng för tilläggspension skall enligt denna metod försäkringstid för garantiersättning beräknas med samma kvotdel av 40 års försäkringstid som svarar mot den kvotdel av 30 års tillgodoräknade pensionspoäng som folkpensionen beräknats på. Eftersom olikheter mellan den utgivna folkpensionen före 2003 och den därefter omvandlade ersättningen kommer att utjämnas med ett så kallat justeringsbelopp är förslaget kostnadsneutralt och innebär heller inte någon förändring för de försäkrade.

10 Administration

10.1 Undertecknande av delårsrapport m.m.

Regeringens förslag: De allmänna försäkringskassornas årsredovisning, delårsrapport och underlag till budgetunderlag skall beslutas av styrelsen.

Delårsrapporten skall undertecknas av ordförande och direktören.

En kopia av försäkringskassornas årsredovisning och delårsrapport skall lämnas till regeringen.

Skälen för regeringens förslag: I 18 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring (AFL) finns bestämmelser som reglerar de allmänna försäkringskassornas verksamhet. Försäkringskassorna är inte myndigheter under regeringen. Vid tillkomsten av den lagstiftning som gav 18 kap. AFL dess nuvarande innehåll uttalades emellertid att verksförordningen (1995:1322), som tillämpas på myndigheter under regeringen, bör kunna utgöra förebild för hur de allmänna försäkringskassorna skall styras (prop. 1997/98:41, s. 68). I verksförordningen anges att styrelsen skall besluta om myndighetens årsredovisning, delårsrapport och budgetun-

derlag (13 § punkten 1). Någon uttrycklig bestämmelse med motsvarande innehåll finns inte i 18 kap. AFL. I förtydligande syfte anser regeringen att en sådan bör införas.

I nämnda proposition uttalades även att de allmänna försäkringskassornas redovisning bör, mot bakgrund av att de helt finansieras av statliga medel och av praktiska skäl, styras enligt samma principer som gäller för statliga myndigheter. Bestämmelserna i förordningen (1996:882) om myndigheters årsredovisning m.m., bör därvid utgöra utgångspunkt för försäkringskassornas bestämmelser (a. prop. s. 72 f.) Den nu nämnda förordningen har senare efterträtts av förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. En förändring i förhållande till bestämmelserna i den äldre förordningen är att delårsrapporten skrivs under endast av myndighetens chef. Regeringen anser att en motsvarande förenkling bör göras beträffande försäkringskassornas delårsrapport. Mot bakgrund av försäkringskassornas något annorlunda organisation bör dock delårsrapporten skrivas under av styrelsens ordförande och direktören.

Regeringen avser vidare att närmare följa utvecklingen i socialförsäkringsadministrationen för att tydligare kunna styra verksamheten. Som ett led i detta bör försäkringskassorna, förutom till Riksförsäkringsverket och berörda landsting eller kommuner, lämna en kopia av årsredovisning och delårsrapport till regeringen.

10.2 Projekt mellan försäkringskassa och sjukvårdshuvudman rörande viss medicinsk verksamhet och forskning

Regeringens förslag: Den eller de försäkringskassor som regeringen bestämmer skall tillsammans med sjukvårdshuvudman få bedriva projekt som gäller viss medicinsk verksamhet och därmed sammanhängande forskning i enlighet med vad regeringen bestämmer.

Skälen för regeringens förslag: Under senare år har antalet långtids-sjukskrivna ökat kraftigt. Bland många andra insatser som behövs för att bryta denna utveckling krävs ytterligare forskning om olika sjukdomsdiagnoser samt att det utvecklas nya metoder för utredning och behandling.

Regeringen beslutade den 13 december 2001 att bevilja Västra Götalands läns allmänna försäkringskassa och Västra Götalandsregionen ett bidrag på högst 15 miljoner kronor för att bedriva forskning och utvärdering m.m. inom ramen för ett institutet för stressmedicin. Denna satsning ingår som en del i det 11-punktsprogram för ökad hälsa i arbetslivet som regeringen presenterade i budgetpropositionen för 2002.

Bakgrunden till regeringens beslut är att Västra Götalands läns allmänna försäkringskassa och Västra Götalandsregionen avser att tillsammans starta ett institut för stressmedicin. Verksamheten kommer att regleras genom ett samarbetsavtal mellan kassan och regionen och bedrivs i projektform under fem års tid.

Syftet är att bredda forskningen om stress genom att utnyttja unik kompetens i Västsverige. Västra Götalands läns allmänna försäkringskassa och Västra Götalandsregionen vill göra kassan och regionen till förebilder genom att ta bättre hand om kassans och regionens egen personal som drabbas av sjuklig stress i arbetslivet. Verksamheten skall bedrivas i tre samverkande delar; forskning, prevention och utredning/behandling.

I regeringens beslut anges att en förutsättning för att de ifrågavarande medlen skall få användas är att nödvändiga författningsändringar genomförs som ger Västra Götalands läns allmänna försäkringskassa möjlighet att driva verksamheten.

I 18 kap. 2 § lagen (1962:381) om allmän försäkring anges uttömmande vad försäkringskassorna skall och får utöva för verksamhet. Bestämmelsen i sin nuvarande lydelse ger enligt regeringens bedömning inte utrymme för försäkringskassan att bedriva den beskrivna verksamheten.

Regeringen föreslår därför att den eller de försäkringskassor som regeringen bestämmer, tillsammans med sjukvårdshuvudman, skall få bedriva projekt rörande viss medicinsk verksamhet och därmed sammanhängande forskning i enlighet med vad regeringen bestämmer.

11 Ekonomiska konsekvenser

Förslagen i denna proposition är till övervägande del marginella justeringar utan ekonomiska konsekvenser. I två fall lämnas emellertid förslag som har ekonomiska konsekvenser.

Det ena förslaget med ekonomiska konsekvenser är förslaget att utvidga möjligheten till eftergift av statens fordran avseende återbetalningsskyldighet av underhållsstöd om återbetalningsskyldighet har beslutats för tid före den dag som faderskapet fastställdes. Detta förslag medför en marginell utgiftsökning av anslaget. Statens utgifter för anslaget beräknas öka med 25 000 kronor år 2002 och därefter med 50 000 kronor per år. Regeringen bedömer att denna begränsade utgiftsökning kommer att rymmas inom nuvarande anslag för underhållsstöd.

Även förslaget om att särskild vårdnadshavare skall likställas med förälder vid bedömning av rätt till vårdbidrag beräknas ge ekonomiska konsekvenser. Regeringen gör bedömningen att förslaget medför en ökad belastning på anslaget för vårdbidraget på ca 2 miljoner kronor per år. Halvårseffekten för 2002 beräknas till ca 1 miljon kronor. Regeringens bedömning är att utgiftsökningen rymms inom nuvarande ekonomiska ramar.

12.1 Förslaget till lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

3 kap.

2 b §

Paragrafens första stycke innehåller i sin nuvarande lydelse en felaktig hänvisning till 10 § andra stycket. Paragrafen har rättats och hänvisar nu till 10 § tredje stycket.

18 kap.

2 §

I paragrafen, som reglerar vad de allmänna försäkringskassorna skall och får bedriva för verksamhet, har gjorts ett tillägg i syfte att göra det möjligt för den eller de försäkringskassor som regeringen bestämmer att bedriva viss projektverksamhet tillsammans med en sjukvårdshuvudman. Den verksamhet som avses har närmare beskrivits i avsnitt 10.2. Tillägget innehåller även ett bemyndigande för regeringen att närmare bestämma vad som skall gälla för den aktuella verksamheten. Härutöver har en redaktionell ändring av paragrafen gjorts.

9 a §

Paragrafen är ny och innebär en motsvarande reglering som den som återfinns i 13 § 1 verksförordningen (1995:1322). Införandet av en uttrycklig bestämmelse om att försäkringskassans styrelse skall besluta om årsredovisning, delårsrapport och sådant underlag till budgetunderlag som anges i 22 § bör närmast ses som en regelvårdande åtgärd.

20 §

Ändringen innebär att en kopia av försäkringskassans årsredovisning skall lämnas även till regeringen i samband med överlämnandet av denna till Riksförsäkringsverket. Förslaget har motiverats i avsnitt 10.1.

21 §

I syfte att förenkla förfarandet med underskrift av delårsrapport har paragrafen ändrats så att det skall räcka med att denna skrivs under av styrelsens ordförande och direktören, i stället för som nu av samtliga styrelseledamöter och direktören. Förenklingen har gjorts efter mönster av vad som enligt 8 kap. 1 § tredje stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag gäller för myndigheter som lyder omedelbart under regeringen.

12.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

7 kap.

1 §

Tillägget i paragrafens första stycke innebär ett förtydligande av att en förutsättning för rätt till sjukersättning och aktivitetsersättning är att den

försäkrade var försäkrad när försäkringsfallet inträffade (jmf prop. Prop. 2001/02:119 2000/01:96, s. 75 f. och s 78 f.).

9 kap.

4 §

I paragrafen, som innehåller särregler för tillgodoräknande av försäkringstid för försäkrade som beviljats uppehållstillstånd i Sverige enligt 3 kap. 2 eller 3 § utlänningslagen, görs en rättelse. Enligt de nu upphävda bestämmelserna i 5 kap. 6 § AFL skulle bl.a. tid under vilken en person, före tidpunkten för bosättning här i landet enligt bestämmelserna i 2 kap. socialförsäkringslagen, oavbrutet har vistats i Sverige efter att ha ansökt om uppehållstillstånd tillgodoräknas som bosättningsstid. Sådan tid tillgodoräknas enligt de fr.o.m. 2003 gällande reglerna i 3 § 2 som försäkringstid. Även sådan tid skall, liksom tidigare, beaktas vid beräkning av hur stor andel av bosättningsstiden i hemlandet som skall tillgodoräknas som försäkringstid. Den försäkrade skall således anses ha varit bosatt här även under den tid som han eller hon före tidpunkten för bosättning enligt bestämmelserna i 2 kap. socialförsäkringslagen oavbrutet har vistats i Sverige efter att ha ansökt om uppehållstillstånd. Detta är i överensstämmelse med nuvarande tillämpning av motsvarande bestämmelser i 5 kap. 7 § AFL.

7 §

Denna paragraf anvisar en särskild metod att beräkna försäkringstid för den vars försäkringsfall inträffat före det år han eller hon fyllde 18 år. Syftet med bestämmelsen är att unga människor som redan innan de uppnått den ålder då de kan tillgodoräkna sig försäkringstid drabbats av en skada eller sjukdom som medför långvarig eller varaktig arbetsoförmåga inte skall hamna utanför det ekonomiska skydd som försäkringen ger. Av de skäl som redovisats i avsnitt 9 undantas genom lagändringen denna grupp från det allmänna kravet i 7 kap. 1 § på att vara försäkrad vid försäkringsfallet för rätt till, i första hand, aktivitetssättning.

Punkten 8 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna

Paragrafen har tillförts ett tredje stycke som innehåller en metod för att möjliggöra beräkning av sjukersättning i form av garantiersättning för den som vid ikraftträdandet av lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring har förtidspension i form av folkpension i förhållande till det antal år för vilka tillgodoräknats pensionspoäng. Motiven till ändringen har redovisats i avsnitt 9.2.

12.3 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring

Förtidspension och sjukbidrag skall vid årsskiftet 2002/2003 omvandlas till sjukersättning oavsett den försäkrades ålder. I punkten 5 i övergångsbestämmelserna till lagen (2001:489) om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring anges den grundläggande principen för denna omvandling. Förtidspension eller sjukbidrag som en försäkrad hade rätt att uppbära för december 2002 och som han eller hon alltjämt i januari 2003

skulle haft rätt att uppbära om äldre bestämmelser fortfarande hade tillämpats, skall vid ikraftträdandet omvandlas till motsvarande grad av hel sjukersättning respektive hel tidsbegränsad sjukersättning (prop. 2000:01:96 Sjukersättning och aktivitetsersättning i stället för förtidspension). Sjukersättning kan alltså övergångsvis betalas ut till försäkrade som enligt de nya reglerna skulle varit berättigade till aktivitetsersättning. Enligt 16 kap. 10 § första stycket AFL skall en samordning ske mellan aktivitetsersättning i form av garantiersättning och efterlevandestöd till barn, i de fall den försäkrade har rätt till båda förmånerna, på sådant sätt att endast den största av förmånerna betalas ut. (prop. 2001/02:84 Anpassningar med anledning av övergången till reformerade regler för ålderspension). Vad som sägs om aktivitetsersättning i 16 kap. 10 § första stycket skall också gälla sådan sjukersättning i form av garantiersättning som utges enligt punkten 5 i ovan nämnda övergångsbestämmelser till AFL. Detta anges i punkten 2 i övergångsbestämmelserna till rubricerade lag.

12.4 Förslaget till lag om ändring i lagen (1993:737) om bostadsbidrag.

3 §

Ändringen innebär att det är den sökandes sak att visa att hushållsgemenskap inte föreligger, när han eller hon är gift eller lever tillsammans med någon utan att vara gift med denne.

12.5 Förslaget till lag om ändring i lagen 1996:1030 om underhållsstöd.

25 §

Förslaget innebär en ändring av vilket taxeringsbeslut som skall ligga till grund för beräkningen av återbetalningsskyldighet avseende underhållsstöd. Den bidragsskyldiges inkomst skall beräknas med utgångspunkt från det taxeringsbeslut som fattats närmast före februari månad det år återbetalningsskyldigheten avser.

35 §

Ändringen innebär att en far kan medges eftergift av statens fordran för utbetalt underhållsstöd för tid före den dag då faderskapet fastställdes, dock endast om det finns synnerliga skäl. Ändringen har behandlats under avsnitt 4.1.

37 §

Paragrafen har ändrats endast i sin hänvisning till 10 §.

12.6 Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:297) om försöksverksamhet med samtjänst vid medborgarkontor

Prop. 2001/02:119

7 §

Ändringarna i paragrafen är följdändringar med anledning av att bestämmelser om bostadstillägg och hustrutillägg enligt övergångsbestämmelser fr.o.m. 2003 finns i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl. respektive lagen (1998:708) om upphävande av lagen (1994:309) om hustrutillägg i vissa fall då make uppbär folkpension.

12.7 Förslaget till lag om ändring i skattebetalningslagen (1997:483)

Upphävandet av 8 kap. 25 § är en följd av att reglerna om särskilt grundavdrag i inkomstskattelagen (1999:1229) upphör att gälla fr.o.m. den 1 januari 2003.

12.8 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

1 kap.

5 b §

I paragrafen har det på ett tydligare sätt angivits mellan vilka två år förändringen av det allmänna prisläget skall mätas och som det framräknade värdet skall omräknas med. Denna förändring mäts mellan det tredje och andra året före det år balanstalet avser. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen till lagen (2001:222) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension.

I ikraftträdande- och övergångsbestämmelsen har det i klargörande syfte angivits att det underlag som ligger till grund för beräkningen av balanstal skall göras med utgångspunkt från den avgiftsnivå och det avgiftsunderlag som gäller från och med år 2003. Beräkningen skall således basera sig på de förhållanden som råder från och med det året och för därefter kommande år.

12.9 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:492) om ändring i lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension

3 kap.

6 §

I paragrafen görs en rättelse. Som framgår av kommentaren till ändringen i paragrafen i propositionen Sjukersättning och aktivitetsersättning i stället för förtidspension (prop. 2000/01:96 s. 199) innebär den samordningsregel som återges i denna paragraf att pensionsgrundande belopp av

12.10 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift

9 §

I paragrafen har en följdändring gjorts. Denna ändring är gjord på grund av att de medel som Premiepensionsmyndigheten förvaltar tillfälligt från och med den 1 juli 2002 placeras på annat sätt än som skedde tidigare, se 8 kap. 1 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (lydelse SFS 2002:50).

12.11 Förslaget till lag om ändring i lagen (1998:702) om garantipension

3 kap.

2 §

Ändringen är en följd av att det i kapitlet införts en ny 1 § (prop. 1999/2000:127 Garantipension för personer födda år 1937 eller tidigare) och att den tidigare 1 § numera benämns 1 a §.

3 §

I paragrafen görs en ändring på motsvarande sätt som ändringen i 9 kap. 4 § AFL (Se kommentaren till förslaget till lag om ändring i lagen [2001:489] om ändring i lagen [1962:381] om allmän försäkring).

12.12 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension

6 kap.

5 §

I bestämmelserna i *första stycket* införs att den som uppbär utländsk socialförsäkringspension skall, förutom att lämna uppgift om den pensions storlek, även lämna uppgift om utbetalarens namn och adress. Uppgiftsskyldigheten utvidgas också till att omfatta livränta enligt utländsk lagstiftning om yrkesskadeförsäkring eftersom sådana uppgifter behövs för beräkning av garantipension.

Andra stycket ändras på så sätt att den som är född 1937 eller tidigare efter begäran av försäkringskassan är skyldig att lämna uppgift om utländsk socialförsäkringsförmån och utländsk yrkesskadelivränta. Uppgiftsskyldigheten begränsas dock, beträffande utländska socialförsäkringspensioner, till att gälla endast skattepliktiga sådana förmåner.

12.13 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:767) om
ändring i lagen (2000:798) om ändring i lagen
(1998:702) om garantipension

Prop. 2001/02:119

2 kap.

6 §

Eftersom garantipension i vissa fall också kan betalas ut till personer som är bosatta utomlands och tjänstepensionen därmed inte ingår i taxeringen görs ett tillägg i paragrafens *andra stycke*. Av detta framgår att även tjänstepension enligt 5 § 5 och 7 lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta skall ingå i underlaget om skattskyldighet föreligger för sådan pension kalenderåret två år före det år garantipensionen avser. Sådan pension skall ingå i underlaget även om den pensionsberättigade enligt dubbelbeskattningsavtal inte betalar skatt i Sverige för pensionen. Beträffande tjänstepensioner som därefter tillkommer görs ett förtydligande som innebär att beräkningsunderlaget skall justeras om dessa pensioner är sådana som avses i första och andra meningarna.

I ett nytt *fjärde stycke* anges att för ålders-, efterlevande- och förtidspension enligt utländsk lagstiftning enligt 4 § 4 skall gälla vad som sägs i andra och tredje styckena i tillämpliga delar. Detta innebär att sådana utländska socialförsäkringspensioner endast skall ingå i underlaget om pensionsmottagaren är skattskyldig för dem i Sverige. De särskilda reglerna om att för den som vid omläggningen 2003 uppbär folkpension i form av ålderspension, utländska pensioner som den pensionsberättigade uppbär före utgången av år 2002 inte skall ingå i beräkningsunderlaget, om den pensionsberättigade då inte var skattskyldig för ifrågavarande pension i Sverige kan upphävas. (Punkten 6 i övergångsbestämmelserna till lagen [2000:798] om ändring i lagen [1998:702] om garantipension, se lagförslag 2.12.)

6 kap.

6 §

Ändringen innebär att den som är född 1937 eller tidigare och som uppbär tjänstepension, förutom att på begäran lämna uppgift om tjänstepensionens storlek, även skall lämna uppgift om utbetalarens namn och adress samt om pensionen är tidsbegränsad. Uppgiftsskyldigheten begränsas dock, beträffande utländska tjänstepensioner, till att endast gälla skattepliktiga sådana pensioner.

Punkten 7 i övergångsbestämmelserna till lagen (2000:798) om ändring i lagen (1998:702) om garantipension

Övergångsbestämmelsen ändras på så sätt att förutom tjänstepension skall även utländsk socialförsäkringspension för år 2003 ingå i beräkningsunderlaget för den som är född 1936 med ett belopp som motsvarar den årliga pensionen beräknad efter den pension som avser december 2001, i stället för oktober 2002. Motsvarande beräkning skall göras för den som är född 1937 men med utgångspunkt i tjänstepensionen och den utländska pensionen för den månad då den pensionsberättigade fyller 65 år. Om ifrågavarande pensioner inte utges vid de tidpunkter som anges ovan skall beräkningen ske med utgångspunkt i beloppet den första månaden sådan pension utges.

12.14 Förslaget till lag om ändring i lagen(1998:703) om handikappersättning och vårdbidrag

Prop. 2001/02:119

4 §

Ändringen innebär att en vårdnadshavare som inte är förälder men som har vård om ett barn skall likställas med en förälder när det gäller rätten till vårdbidrag.

12.15 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Det särskilda grundavdraget för folkpensionärer avskaffas fr.o.m. den 1 januari 2003. Konsekvensändringar görs med anledning härav i 1 kap. 5 och 9 §§ och 63 kap. 1 och 2 §§. Av samma anledning upphävs 63 kap. 6–10 §§ och rubrikerna närmast före 63 kap. 2, 3 och 6 §§ utgår.

De bestämmelser som gäller fr.o.m. den 1 januari 2003 är även tillämpliga på retroaktiva pensionsutbetalningar som hänför sig till tid före år 2003.

12.16 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

4 kap.

9 §

Ändringarna i paragrafen är en följd av att 2 kap. lagen (1998:702) om garantipension fr.o.m. 2003 benämns 3 kap. och att det i samma kapitel införts en ny 1 §. Den tidigare 1 § benämns från samma tidpunkt 1 a § (prop. 1999/2000:127 Garantipension för personer födda år 1937 eller tidigare).

6 kap.

6 §

Ändringen i andra stycket är en rättelse, som innebär att s.k. sjömansår inte får tillgodoräknas vid bedömning av rätten till och beräkningen av änkepension till kvinnor som är födda 1945 eller senare. För dessa änkor tas endast hänsyn till de år med pensionspoäng och storleken av dessa som mannen har tjänat in t.o.m. år 1989.

19 §

Ändringarna i paragrafen är en följd av att 2 kap. lagen (1998:702) om garantipension fr.o.m. 2003 benämns 3 kap. och att det i samma kapitel införts en ny 1 §. Den tidigare 1 § benämns från samma tidpunkt 1 a § (prop. 1999/2000:127 Garantipension för personer födda år 1937 eller tidigare).

- 12.17 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn

7 kap.

15 §

Förtidspension och sjukbidrag skall vid årsskiftet 2002/2003 omvandlas till sjukersättning oavsett den försäkrades ålder. Ett barn som blir berättigat till efterlevandestöd till barn kan därför också vara berättigat till sjukersättning i form av garantiersättning. I paragrafens första stycke görs därför en tillägg för att sådan ersättning inte skall kunna utges samtidigt som efterlevandestöd till barn utges.

- 12.18 Förslaget till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.

7 §

I paragrafen har en följdändring gjorts. Denna ändring är gjord på grund av att de medel som Premiepensionsmyndigheten förvaltar tillfälligt från och med den 1 juli 2002 placeras på annat sätt än som skedde tidigare, se 8 kap. 1 § lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension (lydelse SFS 2002:50).

- 12.19 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.

12 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om hur den bidragsgrundande inkomsten skall beräknas. I första stycket 3 anges nu att överskott i inkomstslaget kapital skall beräknas enligt 14 § för året före det år då ansökan om bostadstillägg görs i stället för året före det år ansökan om bostadstillägget avser. Eftersom bostadstillägg ofta kommer att beviljas för ett år i taget och detta år i allmänhet inte sammanfaller med kalenderår innebär ändringen att det är de senast kända uppgifterna per den 31 december som skall vara utgångspunkten för beräkningen och att dessa uppgifter således kan ligga till grund för bostadstillägg som avser del av två kalenderår. Om ansökan görs strax före ett årsskifte och avser bostadstillägg fr.o.m. exempelvis januari eller februari nästa år bör en ny ansökan infordras efter årsskiftet om det finns anledning anta att förmögenhetsförhållandena ändrats så att de påverkar bostadstilläggets storlek mer än marginellt.

16 §

I denna paragraf görs en motsvarande ändring som i 12 §. Se kommentaren till den paragrafen.

12.20 Förslaget till lag om ändring i lagen (2002:000) om ändring i lagen (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.

Prop. 2001/02:119

9 §

Ändringen i *andra stycket* är ett förtydligande och innebär att när hemmavarande barns andel av bostadskostnaden skall medräknas skall denna ingå i den totala bostadskostnaden innan den hälftendelas mellan makar.

I ett nytt *tredje stycke* införs bestämmelser om samordning av bostadstillägg till pensionärer m.fl. och bostadsbidrag enligt lagen (1993:737) om bostadsbidrag. Bestämmelsen innebär att bostadstillägg inte utges för bostadskostnad till den del bostadskostnaden motsvaras av preliminärt bostadsbidrag. Motsvarande bestämmelser finns i 4 a § lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer som upphör att gälla vid utgången av 2002.

12.21 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:1227) om självdeklarationer och kontrolluppgifter

2 och 4 §§

Ändringarna i paragraferna är en följd av att 2 kap. 6 § upphör att gälla fr.o.m. den 1 januari 2003.

6 §

Paragrafen skall upphöra att gälla fr.o.m. den 1 januari 2003. Upphävandet av paragrafen är en följd av att de särskilda skattereglerna för folkpensionärer upphävs från samma tidpunkt.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 14 mars 2002

Närvarande: statsministern Persson, ordförande, och statsråden Hjelm-Wallén, Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Pagrotsky, Östros, Messing, Engqvist, Rosengren, Lejon, Lövdén, Ringholm, Bodström, Karlsson, Sommestad

Föredragande: Thalén

Regeringen beslutar proposition Vissa socialförsäkringsfrågor m.m.

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EG-regler
---------------------------	---	--

Lag om ändring i lagen (1962:381) om allmän försäkring	3 kap. 2 b § och 18 kap. 2 §	
--	------------------------------	--